

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Kovas - March 11, 1982 Nr.10

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ŪKINĖ NETVARKA

Diskusijos ką toliau daryti

Vytautas Meškauskas

Ūkiniam gyvenimui nerodant jokio entuziazmo prezidento Reagano ekonominiam planui, ginčai dėl jo prasmingumo pasmarkejo. Siaubą kelia didėjantis deficitas. Kongresas, pritardamas prezidento pasiūlytiems mokesčių sumažinimams tikėjosi, kaip pats prezidentas, kad ūkiniam gyvenimui atkutus bus surinkta daugiau pajamų, nors mokesčiai būtų sumažinti. Bet žadėtas šių metų pavasariui ūkinis atkutimas dar nerodo jokių atėjimo žymių. Administracijos atstovai dabar jį nukėlė vasarai, ar rudeniiui, tačiau yra ir tokių, kurie mano, jog recesija virsta depresija, kuri gali užtrukti ilgesnį laiką. Depresijos ar recesijos metu deficitas paprastai yra naudingas, nes palieka daugiau pinigų privatiems ūkiniams užsimojimams. Už tat šių metų deficitas yra pateisinamas. Blogiau, kad deficitas yra numatomas dar keliems ateinantiems metams. Jei prasidėtų ūkinis atkutimas deficitas galėtų prisidėti prie infliacijos padidėjimo ir aukštų nuosimčių už paskolas išlaidkymo.

Tai skelbia ne kokie prezidento kritikai iš liberalų tarpo, bet Mobil Oil Co. savo skelbimais laikraščiuose. Prieš prezidento biudžetą pasigirdo kritika ne tik demokratų tarpe, bet ir pačių respublikonų. Ne tik Howard Baker, jų vadas senate, bet ir senatorius Pete Domenici, kuris labai prisidėjo prie šių metų Reagano biudžeto priėmimo, reikalauja pakeitimų.

Kaip galima sumažinti deficitą? Padidinant tiesioginius ar netiesioginius mokesčius, arba sumažinant išlaidas. Ne laimei, visi sutinka, kad išlaidos krašto apsaugos reikalamis ne tik negali būti sumažintos,

bet turi dar būti padidintos. Ginčas eina tik apie tai, ar galima ne tokiu greitu tempu jas didinti. Žodžiu, čia galima kalbėti apie palyginti nedideles sumas - gal 10 bilijonų, kas būtų maždaug tik 10% deficito.

Kita didelė pozicija yra lėšos socialiniams reikalamis. Galima išbraukti visą eilę programų, kas ir buvo padaryta, bet negalima paliesti pensijų, nes tai privestų to kaltininkus prie pralaimėjimo sekančiuose rinkimuose.

Neturint kur žymiau sumažinti išlaidas, reikia pradėti ieškoti pajamų padidinimo galimybių. Pakelti sykių sumažintus mokesčius - politiškai irgi lygu savižudybei. To nesūlo ir opozicija. Daug senatorių ir kongresmanų žaidžia su mintimi, kad sekantiems metams pažadėtą tolimesnį mokesčių sumažinimą reikėtų ne atšaukti, bet tik "užšaldyti", lygiai kaip priklausantį pensijų padidinimą, jas pritaikant prie infliacijos spartos. Infliacija paskutiniu metu laikoma smarkiai sumažėjo, todėl toks užsimojimas dabar būtų daugiau priimtinas, kaip prieš kelis mėnesius. Juk ir naujas susitarimas tarp unijos ir Fordo b-vės numto iki šiol buvusį būtiną atlyginimo pakėlimo apstabdymą, ir net sumažinimą, leidžiantį Fordui sutaupyti bilijoną dolerių.

Galima būtų dar padidinti mokesčius benzinui, arba mui tą improtuojamai naftai. Naftos kaina ne tik stabilizavosi, (Nukelta į 2 psl.)

KOPLYTSTULPIS PRIE VIEŠKELIO. Brabrugėnų km., Platelių valsč., Telšių apskr.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ PAMINĖTA ATSTOVŲ RŪMUOSE IR SENATE

JAV Kongrese Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas įvyko vasario 23 d. Kun. Viktoras Rimšelis buvo pakviestas sukalbėti invokaciją.

Minėjimą organizavo kongresmanas Frank Annunzio. Jis iš anksto kreipėsi raštu į kongresmanus, paskatindamas juos savo pareiškimais minėjime dalyvauti. Savo kalboje kongresmanas Annunzio iškėlė lietuvių tautos ryžtingumą, siekiant atgauti nepriklausomybę. Iškėlė Lietuvos laimėjimus nepriklausomybės

laikotarpy, pagyrė lietuvių sumanumą, demokratijos pamėgimą. Sakė, kad Lietuvos nepriklausomybė buvo išplėsta Stalino raudonosios armijos. Laisvės gynėjai buvo įkalbinti, deportuoti. Išryškino, kaip Madrido konferencijoje ir kitomis progomis JAV gina lietuvių teisę į laisvę. Paminė Amerikos Lietuvių Tarybos pastagas laisvinimo srity. Pažymėjo kongresmanų laišką Brežnevui, reikalaujant, kad būtų išlaisvintas Vytautas Skuodis. Pacitavo S. Girnias

pareiškimą apie katalikų atsparumą prieš ateistų skriaudas Lietuvoje. Reiškė viltį, kad netrukus Lietuvos nepriklausomybė bus atstatyta.

Panašias mintis pareiškė ir kongresmanas J. Moakley (Mass.). Kongr. Annunzio prašymu, Lietuvos nepriklausomybės minėjimas tęsis penkias dienas ir savo pareiškimus turės progos padaryti daugelis kongresmanų. Iki vasario 23 d. imtinai jau kalbėjo 53 kongresmanai.

Šiame Atstovų Rūmų posėdyje svečių suoluose dalyvavo dr. S. Bačkis, A. Petrutis, dr. L. Kriaučeliūnas, dr. J. Genys, R. Tričytė, inž. V. Naudžius, M. Samatienė, A. Vaičiulaitis, kun. J. Prunskis. Aplanke kongresmanų įstaigas, dr. L. Kriaučeliūnas, R. Tričytė, kun. J. Prunskis padėjo kongresmanui Annunzio, kongr. J. Nelligan, kongr. Russo ir kitiems.

Minėjimas Senate

JAV Senate Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyko vasario 23 d. Amerikos Lietuvių Tarybos prašytas, minėjimą organizavo sen. Charles Percy, kuris minėjimą ir pradėjo savo lietuviams labai palankia kalba. Paminė laisvos Lietuvos konstituciją, garantavusią kalbos, susirinkimų, religijos laisvę. Paminė žiaurią Sovietų Są-

(Nukelta į 2 psl.)

JURGIS JANKUS LITERATūros PREMIJOS LAUREATAS

JAV LB Kultūros tarybos literatūros premijos vertinimo komisija savo kovo 3 d. posėdy Chicagoje 3000 dol. 1981 . grožinės kūrybos premiją paskyrė Jurgiui Jankui už rankraštinį apysakų rinkinį "Paparčio žiedas".

Premija bus įteikta Premijų šventėje balandžio 18 d. Detroite.

Vertinimo komisiją sudarė: Č. Grincevičius, kun. V. Bagdanavičius, Marija Saulaitytė, Aušrelė Liulevičienė ir A. Tyruolis-Šešplaukis.

Lietuviai su Atstovų Rūmų pirmininku T. O Neill prieš pradedant Lietuvos nepriklausomybės minėjimą Washingtonė 1982 m. vasario 23 d. Iš kairės: kapelionas Rev. J. D. Ford. J. Laučka, A. Vaičiulaitis, dr. J. Genys, M. Samatienė, kun. V. Rimšelis, T. O. Neill, R. Tričytė, A. Petrutis, dr. L. Kriaučeliūnas, dr. D. Krivickas.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Jeruzelskio vizitas Maskvoje. - Lenkijos dramatos epilogas?

- Vokiečių pažiūra. - Ką daryti su Salvadoru?

Lenkijos valdovas gen. Wojciech Jaruzelski pereitą antrą dieną grįžo iš Maskvos į Varšuvą kaip nugalėtojas. Aerodrome jį išlydėjo pats - gana blogai atrodantis - Brežnevas su visu savo politbiuru. Į Maskvos gatves buvo suvaryti žmonės pamosisuoti vėliavomis. Toks paradas, daugiau kaip bendras komunikatas apie pasitarimus, turi pabrėžti Maskvos pritarimą generolo politikai. Ir kaip ne, jei visas žygis prieš jo paties tautą buvo suplanuotas Maskvoje!

Komunikate teigiama, kad Lenkija yra ir liks socialistinė (skaityk: komunistinė) valstybė. Jos ūkinė ir politinė sistema esanti pagrįsta visuomeninė gamybos priemonių nuosavybe... darbininkų klasės pajėgumu ir kompartijos vadovybe.

Vieną žodžiu viskas liko kaip buvo prieš prasidedant Solidarumo sąjūdžiui prieš pusantų metų. Solidarumas pažodžiui nepamirėtas, tačiau sovietai iš savo pusės pridėjo, kad tarybinė kompartija labai vertina darbininkų uni-

jų rolę... KOMUNIZMO STATYBOJE, stiprinant darbo discipliną ir t.t., kuo laisvojo pasaulio ir lenkų Solidarumas mažiausiai rūpinasi. Optimistai tarp eilučių norėtų išskaičiuoti, kad tai leistų darbininkams vaidinti didesnę rolę ateityje tvarkant lenkų imones, negu praeityje.

Pavaizdavimui, jog Jaruzelskis atstovauja ne tik lenkų kompartiją - jungtinę darbininkų partiją, - bet ir platesnę visuomenę, į Maskvą jį lydėjo Lenkijos valstiečių ir demokratinių partijų vadai, kurie neatstovauja atskiros nuomonės, bet daro tai, kas jiems isakytą.

Tokiu būdu atrodo, kad Lenkijos drama šiuo metu baigiasi labai blogu epilogu, nors gyvenimas dėl to nesustojo.

Koks yra Vakarų atsakymas į tai? Vokiečiai ir prancūzai sakosi esą ir toliau suinteresuoti natūralių dujų tiekimu iš Sovietijos ir nori finansuoti tam reikalui vamzdžių liniją. Jie argumentuoja, kad dujų pirkimas nesudaro didelio pavojaus, nes bus tik 5-7% viso energijos importas. Atseit, sovietų grąšinimas jį nutraukti nebūtų labai baisus, be to, už dujas nereikės mokėti pabrangusiais doleriais. Jų ūkinė būklė šiuo metu esanti bloga ir vamzdžių biznis gali tik padėti.

Vokiečiai specifiniai yra pažiūros, kad Solidarumas visų pirma pats 'pertempė siulą', nes tokių laisvųjų negalėjo tikėtis, o antra - iš sovietų nieko nepėsi, juos tik viešai koliodamas. Atsakyti į sovietų ėjimus Lenkijoje reikia taip, kad jie žinotų ne tik ko neteks taip darydami, bet ir ką laimės, jei to nedarys. Washingtono administracijos noras kaip nors sukludinti vamzdžių linijos biznį Bonnai nepatinka dar ir todėl, kad Washingtonas spaudžia tai padaryti, bet pats par davinėja grūdus sovietams.

Tartis dėl tolimesnių sankcijų į Europą netrukus išvyks aukštesnio rango JAV delegacija, vadovaujama Valstybės Pasireikšėtoja James L. Buckley. Viso sovietinio bloko ūkinė padėtis yra tokia bloga, kad Vakarai turi progą jį paspausti. Bent tuo tiki Valstybės Sekretorius Haig, aiškindamas: 'Besitęsiantis Vakarų

spaudimas - susijęs su pasiūlymu pagelbėti - geriausiai gali padėti Lenkijos laisvei'. Tuo tarpu senatorius Ted Steves (resp. iš Aliaskos) pasiūlė euro piečius paspausti, grąšinant atitraukti amerikiečių kariuomenę iš Vakarų Europos, ką kariuomenės štabų viršininkų pirm. gen. Jones pavadino 'tragedija'.

Lenkijos situacija šiame krašte temdo didėją ginčai, ką daryti su Salvadoru. Prezidento programa padėti Karibų jūros baseinui, aplamai imant, visi pritarė. Abejonių sukėlė tik jo kalbos paskutinė dalis, kurioje jis pažadėjo pasipriešinti Sovietijos ir Kubos pastangoms sudrumsti ten taiką. Pasveikęs po sunkios širdies operacijos, Henry Kissingeris aiškino per ABC televiziją, kad vien ūkinė pagalba išgelbėti tą sritį nuo komunizmo jau gali būti per vėlu. Praradimas centrinių Amerikos valstybių tarp Panamos ir Meksikos gali būti ne tik labai nelaimingas strateginiai, bet ir paveikti kitas pasaulio dalis, kur jau niekas nepasitikės Amerikos pažadais padėti.

Siame krašte tačiau vyrauja pažiūra, kad Salvadore bresta Vietnamo situacija, iš kurios pasikartojimo nieko gero tikėtis negalima. Už tat reikia tartis su sukilėliais. O kad jie yra marksistai-leninistai moką savo talkininkus 'sutvarkyti' kaip ir visur kitur pasaulyje -- nenorima tikėti. Iš tikro Maskva yra labai suinteresuota padėti centrinei Amerikoje, kad nukreiptų JAV dėmesį nuo Lenkijos, kas kol kas jai labai sekasi.

Minėjimas Senate...

(Atkelta iš 1 psl.)

jungos įvykdytą Lietuvos okupaciją. Reiškė viltį, kad ir kiti kolegos senatoriai jungsis ginant Pabaltijo tautų teises. Džiaugėsi, kad JAV nepripažįsta tų kraštų inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, ką yra patvirtinęs ir prezidentas Reagan bei Valstybės sekretorius Haig. Priminė kalinamus lietu-

Iš kitos pusės

Aurelija Balašaitienė aprašydama Vasario 16-os minėjimą tarp kitko pastebi:

"Gaila, kad mūsų tautinės šventės rengėjai randa reikalo kviesti amerikiečių kalbėtojus, kurie nėra suinteresuoti savo rinkiminės kampanijos šūkiais, vienas kito gyrimu... Vasario 16-os minėjimas neturi savo vertės, jei jame... nedominuoja patriotinis lietuviškas momentas."

Teisingai. Amerikiečių kalbėtojai imponavo vos į šį kraštą atvykus, įsipilietinus ir apsiratus, jiems jau sunkiau padaryti gerą įspūdį. Patriotines nuotaikas lengviau sukelti menu, o ne kalbomis, bet tai ne lengva mažom kolonijom.

Antra vertus, negalima užmiršti, kad tokie minėjimai turi tikslo ne tik sukelti patriotines nuotaikas, bet ir jas išnaudoti surinkimui lėšų lietuviškiems reikalams. Dažnai rengėjai tuo antru tikslu rūpinasi daugiau. Juk kaip tik dėl to susipyko mūsų veiksniai. Atiduodant pagarbą surinktam doleriui kartais galima apsieiti ir be jokios programos. Pavyzdžiui, viena jau pensininkų kolonija Vasario 16-tą dieną gražiai paminėjo pietumis restorane, kur buvo surinkta daugiau aukų, negu po ilgų griaudžių kalbų.

Žinia, išeinant iš dabartinių sąlygų daug naujo nesuvalgosi. Štai Viktoras Nakas rašo žurnale, kuris simboliškai vadinasi ATEITIM:

"Galiu įsivaizduoti, kad už 25 metų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba susitars su Tėviškos draugija... kad Vilniaus bei Kauno geriausios tautinių šokių grupės pasirodys Čikagos Jau-nimo Centre bei New Yorko Kultūros židinyje."

Redakcija tokį pranašavimą palydi pastaba:

"Viktoras Nakas laimėjo pirmąją premiją už šitą straipsnį 1981 m. Ateities Jubiliejiniame Jau-nimo Konkurse."

Būdinga, jog autorius įsivaizduoja, kad iki to laiko išsilaikys ne tik Pasaulio Bendruomenė, bet ir komunistinio režimo Tėviškos draugija. Kai buvau jaunas, mes daugiau tikėjom į pažangą. Dar ir dabar tikiu į ateities (su maža "a") minėjimų rengėjų išradingumą. vm

ŪKINĖ NETVARKA...

(Atkelta iš 1 psl.)

bet ir kiek nukrito. Pareikalamas taip sumažėjo, kad skaičiuojama, kad jos kaina nuo dabartinės maždaug \$30 už statinę - gali nukristi iki \$25. Naftos produktų aukštos kainos išlaikymas faktinai net būtų naudingas: jis toliau verstų taupyti energiją ir didinti jos, ar jos pakaitalų gamybą savo krašte.

Prezidentas kol kas griežtai atsisako savo programą modifikuoti. Jis mielai kalba tik apie tolimesnį valstybės išlaidų apkirpimą, išskyrus krašto apsaugos ir social security reikalams. Manoma, kad jis su kai kuriais deficito sumažinimais galų gale sutiks, tačiau taip, kad visą kaltę už naujų mokesčių įvedimą ar sumažinimo 'užšaldymą' galėtų primesti opozicijai.

Skaityt apie tuos ginčus ne gali nesusidaryti įspūdžio, kad pirmiausia visa JAV mokesčių sistema reikalinga radikalaus pakeitimo. Norint nukreipti kapitalą viena ar kita kryptimi, administracija ir pats kongresas sukūrė daugybę lengvatų ir išimčių, vad. 'tax credits', 'loopholes' ar 'savings incentives' taupytojams. Savaime aišku, kad tai padeda tik tiems, kurie yra turtingi, kas sukelia pasipiktinimą. Čia mažai padeda aiškinimas, kad neturtingiems sunku sumažinti mokesčius, nes jie jų vistiek nemoka...

Skačiuojama, kad panaikinus visas lengvatas ir mokesčių našta išdalinus tarp visų proporcingai jų pajamoms, ne tik būtų galima suvesti biudžetą be deficito, bet ir aukščiausią dabar imamą 50% pajamų mokestį galima būtų mažinti iki 30%.

SALES REPRESENTATIVES
EARN \$500.00 TO \$1,000.00 WEEKLY. WORK FOR A NEW YORK STOCK EXCHANGE CO. SECOND LANGUAGE A BIG PLUS. CALL MR. HUEBNER 419-841-2433 10 AM - 10 PM. SUNDAY, MONDAY AND TUESDAY. (6-8)

DIE REPAIRMEN

A National leader in the manufacture of quality tools, dies, metal stamping and nationally distributed consumer products has immediate opening for Die Repairmen on both shifts. Applicants must have knowledge of Die repair with a minimum of 2 years experience required. Excellent earnings, fringe benefits, steady employment and ample overtime. Apply in person at the Personnel Office of Modern Tool & Die Co. 700 Liverpool Dr. (off Grafton Rd.) Valley City OH (near Brunswick)

(9-13)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP
to work and live in a small congenial community and hospital near Dallas, Texas.
DIRECTOR OF NURSING SERVICE with masters degree in psychiatrics also
REGISTERED NURSE for general psychiatric and medical/surgical units.
Competitive salary & fringe benefits. Must be eligible for licensing in Texas.
Apply call or write to:
TERRELL STATE HOSPITAL
P. O. Box 70, Terrell, Texas 75160-214/563-6452, Ext. 332 - APP/EEC (6-13)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiros numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KELIOS MINTYS POŠVENTINIAM APMĄSTYMI

Baigėsi vasaris. Praėjo Sešioliktoji. Laikraščių puslapiuose vis dar pasirodo praėjusių iškilnių aprašėjimai. Daug karčios teisybės pasimokę iš pastarųjų įvykių Lenkijoje, pradėdame realiau vertinti tarptautinę padėtį, ne vienam išsklaidžiusią iliuziją, kad tautų laisvėjimo kelias gali būti lengvas ir greitas. Prablavėjusi sąmonė vis aiškiau diktuoja, kaip svarbus ir būtinas yra skirtingų nuomonių išsiaiškinimas ir sutarimas vieningai dirbti. Ir tai tebūnie ne vienos dienos ar vienos savaitės užsidegimas, bet per išties metus nusitęsiančios nuosirdžios pastangos.

Praėjusias iškilmes aprašinėję ir jų paliktus išpūdžius bevertinant, tenka bent prabėgomis užsiminti vieną kitą smulkmeną, dėl kurių jau dabar, be blogos valios, pasiginčijama siekiant, kad kitais metais iškilmes ruošiant rengėjams būtų lengviau apsispresti.

Pirmiausia, atrodo, nuomonės skiriasi dėl amerikiečių svečių kvietimo į jas. Vieni norėtų, kad tą šventę švestume savybėje, patys gausiai susirinkę ir bendro likimo draugus iš kitų tautybių pasikvietę. Jokių amerikiečių, kurie tą progą išnaudoję savo rinkiminei propagandai. Kitiems gi atrodo, jog esą dar geriau, jeigu mūsų iškilmėse dalyvauja ir gyvenamo krašto valdžios žmonės, tegu iš dalies ir rinkiminiais metais pasigarsinimo tiks lais pas mus atsilankydami. Gal po kurio laiko prisieis kreiptis į tą patį senatorių, Kongreso atstovų, valstybės ar miesto aukštesnįjį pareigūną, kad jis paremtų mums naudingą įstatymą, rezoliuciją, užtartų pavergtoje Lietuvoje ar Rusijos gilumoje nekaltai kalinamus mūsų tautiečius, o gal padėtų iš ten neišleistam atvykti į čia ir susijungti su savo šeima. Tada ir mūsų kreipimasis bus drąsesnis, nes žinosime, jog kreipiamės į asmenį, kuriam lietuvių reikalai nors šiek tiek suprantami iš iškilnių proga užsimesgusios pažinties.

Kitas dalykas yra valstybių gubernatorių ir miestų burmistrų skelbiamos proklamacijos, smerkiant rusų įvykdytą smurtą ir pabrėžiant lietuvių teisę į valstybinę nepriklausomybę.

Aišku, mes netikime, kad tos proklamacijos viską lemtų taip, kaip jose pareikšta, bet jų paskelbimas viešai primintų, jog mums padaryta skriauda vis dar toleruojama neteisėtai, kada jokių valstybinių tradicijų neturinčios menkesnės tautos gali džiaugtis joms suteikta laisve. Visa bėda tik ta, kad tos proklamacijos tėra skaitomos tik mūsų iškilnių salėse, ar skelbiamos tik mūsų pačių spaudoje...

Ar nebūtų geriau, jei tos proklamacijos, kaip valdžios pareigūnų pareiškimai, rastų vietos ir amerikiečių skaitomuose laikraščiuose? Gal būtų įmanoma jas išgauti ir jų korespondentams dalyvaujant? Gal tada ir jų redaktoriai nepašlyktėtų vietos laikraščiuose, kaip radijas ar televizija mūsų iškilmėmis susidomi daugiau, kai jose dalyvauja JAV senatoriai ar Kongreso nariai.

Vertinant praėjusias iškilmes, kai kas priekaištauja, kad kai kur buvęs nustumtas jaunimas, pavedant jam 'sustatinėti stalus ir išdėstyti kėdes' -- ir nieko svarbesnio. Neteko girdėti, kad jaunimas būtų buvęs kur nors ignoruotas. Priešingai, kiek patyrėme, lituanistinės mokyklos visur stengėsi vieną dieną skirti Lietuvos nepriklausomybės atkūri-

PASIKEITIMAI PABALTIEČIŲ VADOVYBĖJE

Vasario 6 d. Muenchene sušauktame "Baltų Draugijos" vokiečių-lietuvių sekcijos narių susirinkime išrinktas naujas tos sekcijos pirmininkas. Vieton atsistatydinusio Dr. A. Geručio (Bern) pirmininku tapo Dr. Jonas Norkaitis (Stuttgart).

"Baltų Draugija" susideda iš trijų sekcijų: vokiečių-lietuvių, vokiečių-estų ir vokiečių-latvių. Kiekviena jų turi atskiras valdybas.

mo sukakčiai priminti: vietoje normalių pamokų buvo pačių mokinių atlikti specialūs vaidinimai, dainos ir žodžio montažai, skaityti jų pačių paruošti referatai ir t.t. Belieka tik linkėti, kad tasai mokyklinis jaunimas ta pačia nuotaika gyventų ir tada, kai jis išeis į gyvenimą.

Bet kalbėdami apie jaunimą, dažnai nesusikalbame dėl jo amžiaus. Visuomeniniame darbe, o jis yra savaime suprantama būtinybė dvasinėje aukštumoje išsilaikyti, lemia ne tiek amžius, kiek pasiruošimas ar atsидėjimas. Juk ne tautinius šokius šokdami ir pasismaginimui važinėdami, šio amžiaus pradžioje veikėjai ruošėsi, planavo ir įvykdė Lietuvos valstybės atkūrimą. Būdami 25-40 metų amžiaus ribose, jie aktyviai reiškėsi politiniame darbe, šaukė seimus, sudarė Valstybės Tarybą ir buvo aukštaisiais atkurtos Lietuvos pareigūnais, ministeriais. Ir jie ejo aukštuosius mokslus svetimuosiuose universitetuose, kaip ir mūsų išeivijos to pat amžiaus žmonės, kurių šandien daug kur nematome ir dažnai pasigendame.

Būtų tikrai išganinga, jeigu mūsiškiai daugiau susipažintų su išeivijos veikla ir visu tuo, ko iš jų tikimasi sulaukti, kad jie pamažu užpildytų natūraliai retėjančias senesniųjų veteranų gretas. Išeivijos visuomeniniame darbe negali būti nei nustumtų, nei nušalintų. Tegali būti tik patys nusišalinusieji, o būtų geriau, kad ir jų būtų daug mažiau negu ne-
daug.

Kiekvienos sekcijos priešakyje, pagal statutus, stovi du pirmininkai, kurių vienas yra vokiečių tautybės, o antras — atitinkamos tautybės atstovas. Išbuvęs ilgesnį laiką lietuviškuoju vokiečių-lietuvių sekcijos pirmininku, A. Gerutis nūn iš tų pareigų pasitraukė. Jo vieton išrinktas Dr. J. Norkaitis, dalyvavęs "Baltų Draugijos" veikloje nuo pat jos įsisteigimo. Vokiškasis vokiečių-lietuvių sekcijos pirmininkas pasiliko muzikas prof. dr. Hermann J. Dahmen, gyv. netoli Stuttgarto.

Pati "Baltų Draugija" sudaro organizacijos viršūnę. Šiuo metu jai pirmininkauja estas Dr. O. Aule, Muenchene, kur gyvena ir vicepirmininkas porf. dr. Herbert Prenzlau.

"Baltų Draugija", įsteigta 1955 metais, puoselėja visokeriopą susiartinimą tarp baltų tautų ir vokiečių tautos. Ji, tarp kita, leidžia kas tris mėnesius informacinį leidinį "Mitteilungen aus baltischem Leben".

ATSIMINIMAI IŠ PABALTIJOS

Žinomas šveicarų mėnesinis žurnalas "Schweizerische Monatshefte", skirtas politikai, ūkiui ir kultūrai, vasario mėnesio numeryje paskelbė Berne gyvenančio Hans Rychener ilgą straipsnį, pavadintą "Atsiminimai iš Pabaltijo".

Kaip baltų tautų bičiulis pasižymėjęs šveicarų autorius atpasakoja savo atsiminimus apie jo lankymąsi Baltijos valstybėse nepriklausomybės laikais, perpindamas savo raštą aktualinėmis temomis. Jis nušvietė, kaip Baltijos valstybės 1940 m. pateko sovietų okupacijon, kai Maskva pasinaudojo Stalino - Hitlerio suokalbiu bei draugyste,

PRO ŽIŪRONĄ

SKAICIAU, kad ...

Du obuoliai kabojo medžio viršūnėje, žiūrėdami žemyn į pasaulį. Ir sako pirmasis obuolys kitam:

- Na, žiūrėk tik tu į tuos žmones! Mušasi, plėšia, žudo, ginčyjas! Vieną dieną tik mes, obuoliai, būsim vieninteliai teišliki. Ir tada mes valdysime pasaulį!

Pasižiūrėjo į jį antrasis obuolys ir visai nedraugišku balsu užklauė:

- Kurie iš mūsų - raudoni ar žalieji?

...Ir kaip dažnai tokiais 'obuoliais' esame mes patys ...

O norėtusi tikėti, kad žiūrint iš viršaus - lygiai taip pat turėtų būti motama ir vaivorykštė besiliejęs gėris ir grožis, pastangos ir rezultatai, pagelbai ištiestos rankos ir nušluostytos ašaros brangakmeniai, viltis ir ryžtas ...

Tik pasirinkt reikėtų, ką norime matyti ir akcentuoti, kuriuo keliu pasukti. Ir ką ugdyti.

Ego

kaip po vienerių metų baltų tautas "išlaisvino" vokiečių naciai, o 1944 m. jas vėl "išvadavo" raudonoji armija ...

Autorius nušvietė liūdną baltų tautų likimą sovietų okupacijoje (masinius trėmimus), tautinę prispaudą (rusinimo pastangas) kolonizaciją (rusų kurdinimą), bet taip pat plačiai atpasakojo paipriešinimą okupantui.

LIETUVIŠKOS PASAKOS VOKIŠKAI

Žymiausias šveicarų dienraštis "Neue Zuercher Zeitung" vasario 9 d. paskelbė ilgą recenziją apie "Lietuvių Pasakas", kurias knygos pavidalu išleido Dueseldorfo (Vakarų Vokietijoje) Diederich leidykla. Pasakas į vokiečių kalbą išvertė Jochen D. Range. Recenzentas aukštai vertina šį lietuviškų pasakų rinkinį, išskeldamas tą faktą, kad nors daugelis pasakų turi bendrumo su kitų tautų pasakomis, bet kai kurios pasakos aptinkamos tikta Lietuvoje.

Pennsylvanijos gubernatorių Dick Thornborough Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga paskelbė specialią proklamaciją ir Lietuvių dieną. Gubernatoriui pasirašant proklamaciją su gubernatorium yra Joseph Yazalinas, Lietuvos Vyčių 146 kuopos pirmininkas ir Louis Skeparnas. Stovi iš kairės: Bernard Mickatavage, Marge Yazaminas, Charles Bajonic — serbų pirm., ir Anne Pancharis ir Annie Morgalis.

OPPORTUNITY FOR AUTO MECHANICS — Tire & Multi Service Car repair chain with 14 service bays per unit is seeking top notch Auto Mechanics. Must have a minimum of \$6,000 worth of hand tools and be qualified in front end alignment, brakes, tune-up and air-conditioning. Plenty of work. Top pay in the industry. Full hospitalization. Positions available in Dallas, Fort Worth, and Houston, Texas. Send resume to: HAN REEVES, EXCEL CAR REPAIR, 7314 Gravel Drive, Fort Worth, TX 76118. Phone: 817-589-7573. (5-14)

SOVIETAI IR VOKIEČIAI (10)

Pasaulinio karo išvakarėse

Prasidėjus 1939 metams, kalbos apie besiantartantį karą padaugėjo. Niekas neabejojo, kad i Anti-Komiterno pakta susijungusios valstybės - Vokietija, Italija ir Japonija - vėl kur nors smogs, klausimas tik buvo - kur? Jei Sudetų kraštas dar buvo prijungtas prie Vokietijos su Anglijos, Prancūzijos ir pačios Čekoslovakijos sutikimu (plačiau tai aprašo dr. B. Nemickas N. Vilties 14 Nr.), tai tolimesnė Čekoslovakijos likvidacija jau buvo pravesta vien Hitlerio valia. Vokietijos vadas buvo įsitikinęs, kad Britanija ir Prancūzija tam nespriešins, bet kaip laikysis Sovietų Sąjunga, kuri su Čekoslovakija turėjo bendro gynimosi sutartį? Stalinas pasiskubino Hitlerį nuraminti. Kalbėdamas 18-tame partijos kongrese jis pareiškė, kad Sovietija neturėtų leisti įtraukiamą į karą su Vokietija, ko nori Vakarai. Jos paktas su Čekoslovakija įpareigoja jai padėti tik, jei prancūzai tai padarytų pirmieji. Sovietija, pareiškė Stalinas nori taikos ir normalių santykių su visom valstybėm.

Po Čekoslovakijos atėjo eilė Lenkijai. Kovo 31 d. britų min. pirm. Chamberlain paskelbė, kad jei kas griebtųsi akcijos prieš Lenkijos nepriklausomybę, ir Lenkijos vyriausybė nutartų agresijai priešintis, D. Britanija pasiža-

da jai padėti. Sekančią dieną londoniškis Times, kuris tuo laiku buvo lyg vyriausybės oficiozas, paskelbė, kad duota garantija dar nereiškia, kad britai kovotų už kiekvieną dabartinės Lenkijos sienos inčą.

Tas komentaras iššaukė smarkią W. Churchillio kritiką, kuris teigė, kad toks rezervas ves prie Čekoslovakijos įvykių pasikartojimo. Jis taip pat reikalavo, kad Sovietų Sąjunga būtų pakviesta prisidėti prie visų kraštų, kuriems grėsia pavojus, gynimo. Nepaisant italų Albanijos užpuolimo balandžio 7 d. - ir po 10 dienų pasekusio Vokietijos pareiškimo, kad ji nesilaikys laivyno susitarimo su Britanija - Chamberlainas nieko nedarė, vis dar tikėdamas, kad jam kaip nors pasiseks susikalbėti su Hitleriu. Chamberlainas rašė savo seseriai: 'Aš itariu sovietų tikslus, o taip pat nepasitikiu jų pajėgumu, jei jie ir norėtų mums padėti'. Nepaisant tokio savo įsitikinimo, jis, Churchillio spaudžiamas ir susitaręs su Prancūzija, pasiuntė į Sovietų Sąjungą karinę misiją ištirti Britanijos, Prancūzijos ir Sovietijos santarvės galimybes. Misijos vadais buvo admiralas sir Drax, kuris tarp kitko buvo apdovanojamas caro Sv. Stanislavo ordinu, ir prancūzų armijos generolas Doumenc, kovojęs kartu su Kolčaku prie Omsko prieš

bolševikus.

Tuo pačiu laiku Sir Horace Wilson, vienas Chamberlaino patarėjų, pasikvietė į savo namus vokiečių žurnalistą Fritz Hesse, kurį užs. reikalų ministerija laikė Robbentropo patikėtiniu. Jis jam pareiškė, kad Chamberlainas norėtų Vokietijai pasiūlyti sąjungą dvidešimt-penkiems metams ir palaipsniui gražinti Versalio sutartimi atimtas kolonijas, bet Vokietija turėtų pasižadėti palikti Europą ramybėje.

Ribbentropas ir Hitleris buvo pasiūlymu sužavėti, tačiau Hitleris greitai pradėjo abejoti. O kas, jei tai yra britų spąstai, nori sulaukyti ji nuo įžygiavimo į Lenkiją? Hesse grįžo iš Berlyno su atsakymu, kad Hitleris šiuo laiku negali tokio pasiūlymo svarstyti, bet jo iš kalno neatmeta.

Tuo tarpu britų-prancūzų karinė misija atvyko į Leningradą ne koku kariniu laivu, bet paprastu keleiviniu, ir buvo sovietų sutikti kaip ... turistai. Su jais derėtis buvo pavesta Vorosilovui, kuris pirmiausia užklausė, ar jie turi igaliojimus sudaryti karinę sutartį. Prancūzas turėjo igaliojimą susitarti dėl sutarties projekto, o britas iš viso neturėjo jokio igaliojimo. Pirmos derybų dienos vakare, rugpiūčio 13 d., Vorosilovas užklausė, koku būdu Britanija ir Prancūzija gaus Lenkijos ir Rumu-

nijos sutikimus per savo teritorijas praleisti sovietų kariuomenei kovai su Vokietija? Nei britų, nei prancūzų vyriausybės tuo reikalu nebuvo atsiėmusios lenkų ir rumunų. Admirolas Drax ir gen. Duomenc samprotavo, kad tuo reikalu įsilyti su tais kraštais turėtų sueiti sovietai. Vorosilovas sekančią dieną jau rašė, kad britai ir prancūzai susitartų su lenkais ir rumunais. Vakariečiams sutikus tuo reikalu susinešti su savo valstybėmis, Vorosilovas

pažadėjo sekančią dieną atskleisti sovietų karo planus. Jie buvo labai bendro pobūdžio ir, nors vakariečiai su jais sutiko kaip pagrindų deryboms dėl bendravimo, Vorosilovas vėl pareikalavo, kad pirmiausia reikia išspręsti Lenkijos ir Rumunijos klausimą. Niekas tuo metu dar neįtarė, kad sovietai tuo pačiu metu laukė kitos delegacijos.

(Sekančiame Nr. - Ribbentropo-Molotovo paktas.)

BARBORA PAREIGYTĖ — ROOSEVELTŲ GIMINĖ

Š. m. sausio 29 dienos NEWSDAY laidoje (p. 35) skaičiau Jim Scovel žinią apie 85-metės buvusios siuvėjos Barboros Michlerienės Kangesier'ienės mirtį Amityville, N. Y. Tai buvo Lietuvoje gimusi. 13 metų amžiaus atvykusi Amerikon pas tėvą Pareigį į Easton, Pa. Barbora — tėvų vardai neminimi. Čia ji ištekėjo už vietinio gydytojo Henry Michler'io, kuris buvo prezidento Teodoro Rooseveltto pusbrolis, "ir ši pora lankydavosi pas pusbrolių Sagamor Hill namuose. Ji tuo būdu susipažino su Long Island sala. Iš pradžių jie ketino apsigyventi Great Necke, paskiau 1928 metais pasirinko Amityville."

Amityville, N. Y. ji išgyveno 54 metus. 18 metų dirbo siuvėja Brunswick ligoninėje, siūdavo sukneles slaugėms. Jos 22 kambarių namuose gyveno daugiausiai slaugės. Pirmajam jos vyrui dr. Michlerui mirus, ji ištekėjo už Edwardo Kangesier, su kuriuo ji vėliau

išsiskyrė ir kuris neseniai mirė. Anot jos sūnaus Edwardo, "Prohibicijos laikais šiuos namus vadindavo Antrąja Nuovada, kadangi šaltais vakarais ten užsukdavo policininkai kavos išgerti ir, galiu sakyti, gėralų."

Jos sesuo Izabelė Drillingienė gyvena Easton, Pa., o Lietuvoje brolis Pranas Pareigis. Kur gyvena "du anūakai" neaišku, gal pas sūnų Edwardą.

Manding, kaip senam istorijos mokslų daktarui, atrodo, kad eilinės lietuviškos susigiminiavimas su Rooseveltų šeima nusipelnė lietuvių istoriko, ir žurnalisto, dėmesio. Kadaise išverčiau ir genealogiją nustatęs 1945 m. išleidau Petro Klimo veikalą apie Lietuvoje pas Vytautą viešėjusį Ghillabert de Lannoy — kurio palikuo- nis, per savo motiną Sarah Delano, buvo Teodoro Rooseveltto pusbrolis, irgi JAV prezidentas, Franklin Delano Roosevelt.

Dr. Kostas R. Jurgėla

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krantuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Ave.	312-227-4850
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	302-478-2871
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

"Amber Holidays"

1982 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Maskva/Vilnius:	liepos 19 — \$1135.00
gegužės 5 — \$ 995.00	rugpiūčio 4 — \$1135.00
gegužės 12 — \$1095.00	rugpiūčio 18 — \$1350.00
(su Ryga)	(su Ryga)
gegužės 24 — \$1135.00	rugsėjo 6 — \$1171.00
birželio 2 — \$1135.00	rugsėjo 15 — \$1045.00
birželio 16 — \$1135.00	rugsėjo 27 — \$1082.00
liepos 5 — \$1165.00	spalio 6 — \$ 995.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Įstaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Registered Ohio Travel Agent #TA0324

KŪRYBA IR MOKSLAS

'Mūsų svajonių lūkesčių ir vilčių pynė'

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Prieš keletą savaičių gavau leidinį pavadintą "Nelaisvėje gimęs kūdikis". Tai kukli 97 psl. knygutė, iliustruota šiaudų mozaika, spaudai paruošta kun. Kazimiero Pugevičiaus, talkininkaujant Gintei Damušytei ir Marian Skabeikis. Leidinys išleistas dviem kolkom — lietuviškas originalas su anglų kalbos vertimu. Redaktoriai šį leidinį pristato kaip "Kazachstano la-

gerių lietuvių kalinių mintis Vasario 16-jai". Anglų kalbos vertime, atkreipiant dėmesį į tai, kad svetimtaučiams toji data nieko nereikia, ji nusakoma taip "meditacijos apie laisvę Gulage Archipelago". Leidėjai — Lietuvių Katalikų Religinė šalpa Brooklyne...

Anoje pusėje žemės rutulio, tolimame Kazachstane nekalbės garsūs politikai, nedainuos chorai ir iškylūs solistai, nebus renkamos piniginės aukos, nes aplink tiek daug žmogiškų aukų... O vistiek ten gyva mūsų tautos dvasia, kurios aidai surinkti į šį kuklų leidinį, kukliais žodžiais ir paprasta forma kalba į mus ta kalba, kurią mes jau gerokai primiršome — kalba kankinių, patriotų, kovotojų ir didvyrių.

Matau rūpestingai išrašytą dedikaciją: "Mūsų svajonių, lūkesčių ir vilčių pynė, skirta 1955 m. Vasario 16-jai atminti. Kazachstano lagerių lietuvių kaliniai". Pažvelgusi į metus, giliai susimąstau — kiek iš jų tarpo tebėra gyvų, iškenusių tremties ir žiauraus Gulago pragarą dvidešimt septyneris metus?

Visi įrašai pasirašyti vardais ar slapyvardėmis (Vytautas, Bro..., Jaunutis, Skrajūnas, ir t.t.) ir datuoti 1955 m. vasario 16 dieną. Įsivaizduoju, kiek rizikos buvo tame paprasčiausiame raštelio parašyme, jų surinkime ir pagaliau persiuntime į laisvąjį pasaulį. O mes taip mažai vertiname mūsų rašytą žodį!

Daugumą sudaro trumpi tekstai, parašyti baltomis eilėmis, retai tesilaikant poetinės formos dėsnių. Tačiau iš jų trykšte trykšta noras šaukti į seses ir brolius lietuvius ne pagalbos prašant, bet reikalaujant išlikti drąsiais, su viltimi, kovojančiais ir tikinčiais Lietuvos laisvės rytojumi. "Muškietininkas" kreipiasi į seses, taip: "Jeigu branginat savo tėvynę ir pasiryžot kovoti dėl jos, neturi krūtinę jausti nei vargo, nei kančių". Julius ir Arvydo didžiausi linkėjimai Tautos šventės proga yra grįžti į mylimą tėvynę. "Vėjas" sako, kad

Mums lietuvioms ilgesį sukėlė Vakariniai Vėjai,
Ir kentėt išmokė saulės spinduliai,
Bet mes nežinojom ir nesitikėjom,
Kad Tėvynėj mums vietos bus per mažai...

Kiek daug tos eilutės pasako!

Nepasirašytos ištraukos iš Romėnų rašytojo Libano raštų rodo mūsų kalinių aukštą erudiciją ir atsparumą dvasią neviliuojančiai aplinkai. Vėl kitas įsako "mylėti Tėvynę ne žodžiais, bet darbais... Tikrąją kiekvienos tautos vertę sudaro jos žmonės. Ko jie verti, to verta ir tauta"... Skaitant tas eilutes tenka susimąstyti ir persvarstyti mūsų pačių, laisvėje gyvenančių, vertę. "Rimas" taip apibūdina Tėvynę:

...tai tas stebuklingas žodis,
kuris kiekvieną vyrą padaro kareiviu
ir kiekvieną moterį kankine.

Nežiūrint tragiškų aplinkybių, leidinyje nesijaučia pesimizmo. Tikėjimas ir viltis yra dvasios stiprybės įrodymas. "Naomis" ir Karabaso sako, kad "Kovoj šypsokis! Laimė mus ataras".

Nestinga čia ir romantiškų prošvaisčių, kaip jas gražiai, kad ir primityviai, surimuoja "Joska" iš Karagandos.

Gėlės skirtos gamtai puošti ne vien grožiu — ir kvapu,
O mergaitėms — širdims guosti linksmu ir liūdnu žodžiu.

Jis pastebi, kaip Kostas myli Birutę, Vytautas bučiuoja Onutę, Algis flirtuoja su Adele...

Ir taip, kaip kasdieninio gyvenimo mozaika, pro skaitančio akis praskrenda svajonės ir sapnai, meilė ir kančia, laukimas ir tikėjimas. Tačiau patriotinis elementas dominuoja visame leidinyje. Realiai žvelgiant į nelygią ir neteisingą kovą, anonimiškas partizanas sako:

Mane nukausit, pėdas užžarsytis,
užbersit smiltim kraujo gal lašus,
tai mano brolis eis į naują rytą
ir neš jums mirtį, kaip ir aš nešu.

Tėvynė Lietuva! Tu mums viena,
nepakeičiama, šventa.
Tavęs negązdina raudonasis budelis nei grotomis, nei tundromis, nei Kazachstano stepėmis,
nei savo kruvinais batais, kuriais spardė mus užtai, kad mylime Tave, kaip Motiną...

Vienas iš Alfonso Dargio kūrinių, kuris bus išstatytas jo darbų parodoje Detroite kovo 20-21 d. d. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre. Parodos atidarymas 7 val. vak. Dalyvaus pats dailininkas Alfonsas Dargis ir šių metų literatūros premijos laureatas rašytojas Jurgis Jankus iš Rochester, N. Y. Paroda globoja LB Detroito apyl. valdyba.

NAUJOS KNYGOS

TEISĖJO ATSIMINIMAI
ČESLOVAS BUTKYS

• Česlovas Butkys. TEISĖJO ATSIMINIMAI. 318 psl. Kaina 10 dol. Šiuos Lie-

tuvos vyriausio tribunolo teisėjo Č. Butkio atsiminimus spaudai paruošė Vladė Butkienė-Čekonytė. Viršelis Jonės Karužaitės. Išleido Lietuviškos knygos klubas. Spaudė Draugo spaustuvė.

• Dr. A. Gerutis. PULK. KAZYS ŠKIRPA Sukilimo inspiratorius. Atspaudas iš Europos Lietuvio Nr. 24-32. 32 psl. Spaudė Nidos spaustuvė Londone.

• VYTIS. Nr. 6. 1980 m. (Tėsinys). Lietuvos pagrindinio spauda, Nr. 6 PLB serijinis leidinys, kuriame pateikiami pilni autentiški okupuotoje Lietuvoje leidžiami pagrindinio patriotinės spaudos tekstai. Prenumerata 6 leidiniai — 20 dol. Gaunama PLB įstaigoje, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, Ill. 60636.

• Aloyzas Baronas. TRISDEŠIMT ISTORIJŲ SUAUGUSIEMS. Novelės. 176 psl. Išleido Lietuviškos knygos klubas. Kaina 8 dol. Viršelis Nijolės Palubinskės. Šioje knygoje yra 30 novelių. Spaudė Draugo spaustuvė.

• ŠVIETIMO GAIRĖS. Lietuviškojo ugdymo žurnalas mokyklai ir šeimai. Nr. 26, 1981 m. gruodis. Leidžia JAV LB švietimo Taryba. Redaktorė Stefania Stasienė, 18112 Windward Road, Cleveland, Ohio 44119. Administratorius Juozas Plačas, 3206 W. 65th St., Chicago, Ill. 60629. Prenumerata metams 4 dol.

Kalbos vargai

T. Klyga

Vienam savaitrašty, apžvalgoj apie mūsų žurnalus, grubiai užpulta viena Metmenų recenzentė, esą — "Negali žmogus atsistebėti, kaip galima absoliutaus tikslumo reikalauti iš kitų, kai pati recenzentė lietuviškai nesugeba parašyti nei savo mergautinės, nei per vedybas gautos pavardės"...

Gyva kalba laiko eigoje kinta, o į naujoves visada iššyk šnairuojama. Bet tik tikri žinovai nustato, kas tinkama ir kas ne. Ar neatėjo laikas ir mūsų moterim nusimesti mažybines priesagas? Nors gaila senovinių puošmenų, bet nauji laikai laužia ir naujas vėžes. Neseniai atmetėm dviskaitą, keletą vietininko linksnių, nors tai prasmingi kalbos turtai. Gal jau eilė ir tom priesagom: ytė, aitė, utė (tarmiškai dar: aičia, yčia, ikė). Juk jauni vyrai šeimoj anksčiau irgi turėjo panašių priesagų, net dvilinkų: aitis, elis, ulis, ukas, onis, énas etc. Tėvas Miežys, o sūnus buvo jau Miežaitis arba Mieželis, šio sūnus tapo Mieželaičiu (ar Miežaičiu-nu), jo vaikai — Mieželaitukai. Taip vis ilgėjo pavardės: Urba — Urbutis — Urbutėnas — Urbutėnaitis...

Betgi vyrai dabar nebeilgina pavardžių, sūnūs lygiuojasi su tėvu, kodėl drausti moterim tą teisę? Jei pvz. tėvas ir sūnus vienodi — Saulaitis, gal ir dukteriai tiks ta pati pavardė, vien sava galūne: Saulaitė. O mažybinė lytis suaugėliui nė netinka. Ne tik Saulaitė, dar ir poetė Eglė Juodvalkė naujaip rašosi (ne Juodvalkytė). Ir tai ne naujovė: Lietuvoj nejauną moterį arba vieniją, našlę — kartais taip trumpai ir vadino pvz.: Balčiūnė atėjo; aš su Mačioke susibariau; senoji Gurauskė mirė...

SENO ŽEMAIČIO ATSIMINIMAI (9)

Domas Burneikis

Lietuvių kalbos ir raštininkų kursuose

Troboje mūsų jau laukė šeiminkė, tokia pat mažiukė, kaip ir jos vyras (nuostabiai susiderinę ūgiais - ir šeiminkai, ir jų arkliukai!), su kiaušiniene pakepta ant lašinių bryzelių ir kalnu priraikytos storomis riekėmis juodos ruginės duonos. Tokios kiaušininės bebuvau valges tik prieš aštuonerius metus. Tai buvo tikras atsigavėjimas po ilgos, ilgos gavėnios.

- Vis dėlto išsaugojote nuo vokiečių gerų dalykų! - pastebėjau, sėsdamas prie stalo.

- Išsaugojome, dėkui Dievui. Jei nebūtume mokėję saugoti, būtume visi badu išdvėję, tiek tie netikėliai grobė viską, - atsakė šeiminkė, stovėdama prie stalo galo.

Rytą šeiminkas pasikinkė vieną mažiuką į vežimėlį, pasiruošęs mane nuvežti pas brolių.

- Aš pėsčias pareisiu, o daiktus parsivešiu vėliau, nes neturiu pinigų už tamstos vargą apmokėti, - pasipriešinau galvodamas, kad šis žmogus nori uždirbti.

- Tamsta, ne pinigai žmogų dirba, o žmogus pinigą. Tamsos brolis kartais, savo darbą pametęs, man bet ką padaro kai yra gyvas reikalas, o dabar - ir gana jau! - ano brolio nepavėžinsiui! ... Tik dėkime daiktus ir važiuokime, - paragino jis, baigęs savo išvedžiojimus.

Brolio šeimoje radau naują nari, kurio nebuvo man išvyksiant į Kaukazą. Tai dukrelė Staselė, jau šešerių metų. (Ji mirė džiova 1961 m. rugsėjo 1 d. ir palaidota šalia tėvo, išgyvenusio 80 metų. Vėliau greta jų paguldyta ir jos motinė, išgyvenusi daugiau kaip 90 metų - kilusi iš Vismaldų k. Zarėnų vls., Klišauskaitė). Staselė nebuvo daili: noselė kiek pariesta į viršų, veidelis nelygus ir kalbėjo pratešiamai nosiniu garsu, kaip ir jos motinė. Bet ji buvo labai simpatiška ir tarp mudviejų iš karto užsimezgė nuoširdi ir patvari draugystė. Ji vėliau ištekojo už veterinarijos techniko Vinco Puplauskio, labai gero ir dorą žmogaus. Susilaukė dviejų sūnų, kurie abu baigė Telšių gimnaziją. Vydmantas studijavo Vilniaus Universitete žurnalistiką. Susiriašinėjimas, trukęs bene porą metų, nutrūko.

Jau kitą dieną su broliu nuvažiavome pas seserį, kuri su šeima dabar nuomojo nemažą ūkį iš Keturakių dvaro, Zarėnų vls., to paties pavadinimo kaime. Sesers šeimoje radau net du naujus narius: sūnų Augustį ir dukrelę Valę. Vyriausiojo sūnaus Tavadžio, į kurį jo tėvas - mano svainis - dėjo tiek daug vilčių, jau nebebuvo.

- Palaukite, paaugs mano sūnus - kitaip gyvensime. Bus kas mane pavaduoja! - garsiai didžiudavosi prieš svetimus ir savus. Ypač kai aš girdėdavau -- tur būt tuo norėdamas pabrėžti, kad jo sūnus bus geresnis darbininkas nei jo žmo-

nos brolis. O išėjo priešingai. Dar 1913 m. tas jo sūnus rašė man, kad su tėvu susipykę ir dėl to, palikęs namus, išėjo svetur. Atsakydamas išbariau jį ir spyriau grįžti, susitaikyti ir padėti tėvui vargą vargti. Grįžti grįžo, bet su tėvais jo santykiai nebeapsitaisė. Kiek pagyvenęs pas tėvus, vėl išėjo ir vedė. Po kelerių metų mirė džiova.

Iš pradžių kasdien turėjau registruotis vokiečių komendantūroje Telšiuose, o vėliau, kai gyvenau pas seserį, Zarėnuose. Kiekvieną kartą reikėjo pasirašyti popieriaus lapelį. Vienoje ir kitoje komendantūroje buvo karys, mokęs lietuviškai. Gal po dviejų ar trijų savaitių nuo to vaikščiojimo atleido.

Keturakių dvaro savininkė buvo našlė, jau sena moteris. Kaip ir daugumas Telšių aps. dvarininkų, baudžiavą panaičius, čia savininkai sugebėjo buvusius savo baudžiauninkus paversti jų valdytų žemių nuomininkais nedaug lengvesnėmis sąlygomis už baudžiavines. Tos sąlygos tęsėsi dar ir po pirmojo pasaulinio karo ir mano svainiui, ir kitiems to dvaro ūkių nuomininkams. Nuoma būdavo mokama ne tik pinigais, bet darbu ir natūra: džiovintais baravykais (būtinai baravykais!), uogomis, linais (gerai ir švariai iššukuotais!), kalakutais, viščiukais, kiaušiniiais ir dar daugybe kitokių priedų ir priedelių.

- Kaip jūs ir sugebate atlikti tokias sunkias nuomos sąlygas? - klausiu sesers, sutartį perskaitęs.

- Reikia pajėgti, jei norime čia gyventi. Blogiausia su uogomis ir grybais, nes juos reikia rinkti pačiu darbymečiu, o darbininkų nedaug. Darbai reikia dirbti kai ateina metas, o grybus ir uogas rinkti - kai jų atsiranda. Dar laimė, kad čia pat ponios miškai, kur tų visų gėrybių yra. Mergaitės taip ir bėgioja nuo anstybo ryto iki priešpiečių su kresteliais po miškus savaite, o kartais ir ilgiau - pasakojo sesuo.

Svainio kaimynystėje gyveno kitas to paties dvaro nuomininkas, toks Dapkus. Tai buvo keista šeima ir savotiškai įdomūs žmonės. Dieną jų kiemas būdavo kaip išmirus ir rodėsi, kad ten negyvena nė vienas žmogus. Bet saulei nusiėlus tas tylusis Dapkų kiemas staiga atgyja, sujuda: gyvuliai mauroja, loja šunes, tarška-barška kibirai, girgžda šulinio svirtis, šukauja žmonės bėgiodami su žibintais ir t.t.

Sesuo pasakojo, kad jie ir jaus nuo laukų suveža ir iškučia vis naktimis. Net ir šieną bei jaus visad pradeda piau ti prieš vakarą ir dirba iki išnakčių. Ir taip žiemą, ir vasarą ...

Kol gyvenau pas seserį, kasdien eidavau į Telšius, apie 18 km., laikraščio - berods 'Lietuvos Aido'. Laikraštį pirkdavau bene Sv. Kazimiero draugijos krautuvėleje, kurios vedėjas ir pardavėjas buvo Sukytė

(Sukevičiūtė). Vėliau ji ištekojo už Telšių aps. viršininko pavaduotojo Jurgelio, kuris paskutiniaisiais nepriklausomybės metais buvo Mažeikių aps. viršininku.

LIETUVIŲ KALBOS IR RASTININKŲ KURSUOSE

Kursai buvo įsteigti bene Valstybės Tarybos pavedimu ar paraginimu, o gal ir vietinių mokytojų iniciatyva. Kai tik patyriau apie jų įsteigimą, tuojau pat įsirašiau. Per trumpą laiką prisirašė daugiau nei kad tikėtasi ir iš visos Zemaitijos suplaukė jaunų ir jau subrendusių vyrų ir moterų - iš Telšių, Raseinių, Kvėdarnos, Kražių, Gargždų ir kt.

Kursų vedėjas buvo Matas Untulis, teisininkas. Iš mokytojų beprisimenu kpt. Dočkų, dėšiusį geografiją ir aritmetiką, ir Jablonskytę, lietuvių kalbos mokytoją.

Kursai vyko vakarais, gimnazijos patalpose. Kursų laikas buvo labai nepatogus: vakarai tamsūs, sniegas ir dar ne ramūs laikai. O kadangi kursantų buvo ir iš kaimų, tai kai kuriems reikėdavo sukarti net po kelis kilometrų. Buvo vienas, kuris vaikščiojo ilgesnį laiką net septynis kilometrus, aš pats vaikščiojau keturis km.

Iš pradžių Telšių m. gyventojai-kursantai (ne visi) per pertraukas tarpusavy kalbėdavosi lenkiškai, tuo labai erzindami kursantus iš kaimo ir kitų miestų, nemėgusių lenkų kalbos. Parašiau trumpą korespondenciją 'Lietuvos Aidu', kuri skambėjo raginimu, kad reikėtų stengtis kalbėti lietuviškai - bent jau dėl praktikos, kad įprastume laisvai ir taisyklingai kalbėti. Po tos korespondencijos vienas kitas tokių 'lenkų' trumpą laiką nebeatėjo į kursus. Bet tai padėjo lenkų kalba tarp kursantų pertraukų metu išnyko.

Iš buvusių kursantų beprisimenu tik kelias pavardes: Goeldnerytę iš Telšių, vaistininko dukterį, vėliau ištekęsiją už agronomo Jasudėno (Jasudavičiaus); dvi seseris Zaidauskaites, kurių viena vėliau ištekojo už savanorio-kūrėjo Alberto Bagdono, o antroji už Sakavičiaus, Telšių aps. ligoninės ūkvedžio - visi telšiškiai; Henriką Sakelį iš Gargždų (ki limo iš Darbėnų vls., Kašūčių dv.), vėliau vedusį Dambrauskaitę, Medingėnų dvaro savininkę (Marijos Pečkauskaitės-Satrijos Raganos tėviškė-gimtinė), 1941 m. birželio 14 d. rusai ištrėmė į Sibirą jų visą šeimą; Sluotą (Slutą), vėliau Žemės Tvarkymo Departamento matininką; Milerį ar Mejerį nuo Lauksodos, vokiečių kilmės stipruolį, linksma ir pabrėžtinai didelį atsikuriančios Lietuvos valstybės entuziastą; ir pagaliau raseiniškį Dudaravičių.

(Bus daugiau)

A. + A.

DR. JONUI SANDARGUI

mirus, mūsų nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai ALDONAI, sūnums JONUI ir DONATUI, vaikaičiams JONUKUI ir VYTUKUI, marčiai MILDAI, seserims ONAI ZDARŽINSKIENEI, ANTANINAI KASPERAVIČIENEI, SALOMĖJAI JONICK, broliui JUOZUI, Lietuvoje, ir jų visoms šeimoms

Kazimieras Jasėnas

Angelė ir Antanas Kašubai

Vladė ir Gediminas Lapėnai

Petronėlė ir Balys Lukai

Irena ir Antanas Sprindžiai

Helen ir Petras Vainiūnai

Buvusiam Ohio Lietuvių Gydytojų

Draugijos nariui

A. A.

DR. JONUI SANDARGUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai ALDONAI ir sūnums su šeimomis

Ohio Lietuvių Gydytojų
Draugija

A. A.

DR. JONUI SANDARGUI

mirus, jo žmonai ALDONAI, sūnums JONUI ir DONATUI, sesutėms ANTANINAI, ONAI ir SOLOMĖJAI, bei visiems giminėms reiškiamo užuojautą

Regina ir Bronius
S n a r s k i a i

DR. JONUI SANDARGUI

mirus, žmonai ALDONAI, sūnui ARVYDUI su šeima, ir DONATUI reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Jadvyga Ilendienė
Janė ir Balis Steponiai

A. A.

DR. JONUI SANDARGUI

mirus, žmonai ALDONAI, sūnums, marčiai, anūkams ir seseriai A. KASPERAVIČIENEI reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

MEGA BARNIŠKAITĖ
IZABELĖ JONAITIENĖ

IDEOLOGINIS IR SOCIOEKONOMINIS POŽIŪRIS Į SOVIETINĮ KOMUNIZMĄ (5)

Sovietinio komunizmo nesiseka persodinti kitur

Sov. Rusijos biurokratijos toks nusistatymas jų satelitinį kraštų gyventojams nėra jokia paguoda... Aplamai pamėmus, satelitai mieliau turėtų sviestą ir aukštesnį gyvenimo standartą, nes Sovietų karinė pajėga juos labiau sumenkina, negu kad patenkina jų patirtinius jausmus. Pagaliau, toji Sov. Rusijos karinė galia stovi čia pat už jų valstybinių sienų ir visuomet pasirengusi sutriuškinti kiekvieną disidentą jų tarpe.

Rytų Europoje Sovietų komunistinės sistemos modelis yra labai nekenčiamas, kartu juos ir nežmoniškai sukaustęs. Gyventojams tas Rusijos komunistinis modelis yra primestas, nors jų vadai visaip bando tą modelį reformuoti ir sau pritaikyti. Vieni jų - kaip Vengrijoje - subtiliai, kiti - kaip Lenkijoje - nori iš pagrindų Rusijoje išaugusį totalitarinį komunistinį modelį reformuoti.

Komunistinė Kinija taip pat bando reformuoti rusiškąjį modelį, siekdama jį ne tiek sušvelninti suteikdama žmonėms daugiau laisvės, kiek ekonominiai-pragmatiniai jį sustiprinti. Kinijos komunistų vadų didžiausia problema -- tai pavalgydinti bilijoną gyventojų. Taip pat ir jų tradicinė neapikant rusams verčia kinas modernizuoti pramonę ir pakelti savo ekonominę būklę. Pagrindinis skirtumas tarp reformos siekimo Vengrijoje ir Kinijoje iš vienos pusės ir Lenkijos iš kitos yra tas, kad pirmieji bando tai padaryti prisilaikydami komunistinės sistemos, ją reformuodami, o Lenkijoje opozicija griežtai atmeta komunistinę ekonominę sistemą.

'Lenkijos šiandieniniai įvykiai liudija Lenino partijos pabaigą' - sako Džilas. Pasiųdami kariuomenę Lenkijon, komunistų vadai iš esmės pripažino partijos visišką nesėkmę. Jeigu ta nesėkmė pasirodys nebeatitaisoma ir Solidarumo Unija išliks, Džilas turės sarkastinį Darbininkų savivaldą, kurią siūlo Solidarumo Unija, kaip sistemos kontroliuotoją komunistų partijai, bus tas pats principas, kurį prieš 30 metų sukūrė maršalas Tito su to paties Džilas pagalba Jugoslavijoje, kad atskirtų jugoslavų socializmą nuo stalinistinės sistemos. Tačiau praktikoje ir palyginamai nepriklausoma ir liberali partija Jugoslavijoje yra daugiau ideali svajonė, negu realybė ir tai dėl tos pat priežasties, kad žmonėms laisvės davimas Lenino-Stalino diktatūrai yra pražūtingas. Tikrai savivaldė nėra ūkinė sistema, kaip kad tikra demokratija visur kitur, toje komunistinėje santvarkoje tuoj pat bando pakirsti komunistų partijos įtaką ir galią. Jugoslavijos Komunistų Lygos teoretikas A. Gilickovas tvirtina, kad visur, kur komunistai valdo, jie niekada geruoju ne užleis, ar net nesidalins valdžia. Tą kovą už valdžią jie

vestų net iki mirties. Sov. Rusijos viduje, ar jų satelitinuose kraštuose, nors vadai ir iš tikrųjų norėtų savo valdžios sistemą sušvelninti, ar padaryti ją ūkiniai labiau efektinga, jiems tas veik neįmanoma, nes komunistų valdžios svarbiausias rūpestis yra išlaikyti dikta-tūrinę valdžią savo rankose.

SOVIETINIO KOMUNIZMO MODELIO PRIESINGYBĖS SUKELIA KRIZĘ

Sovietinio komunizmo prototipas yra išradinai žiaurus ir todėl jis pajėgė išugdyti instituciniai užgniaužtą visuomenę. Rezultate ten yra įtampa ir paradoksas: kūrybinė-pramoninė stagnacija ir žmonių spauda yra institucinės centralizacijos neatskiriama dalys. Elito kultas ir vergija komunistams yra būtini atributai išlaikyti valdžią savo rankose. Jų politinė spauda nepaprastai tvirta ir gerai suorganizuota ir dėl to ji sugeba išsilaikyti ir prie ekonomi-

nio bankroto bei socialinės demoralizacijos. Sovietų Sąjunga pajėgia atsilaikyti prieš įtampas bei sistemos priešingybę tarp tos sistemos išvidinių stiprybių ir joje esamų silpnybių. Visur ten, kur Rusijos komunizmas yra mėginamas 'persodinti' į kitus kraštus, ten tos Rusijos komunizmo sistemos priešingybės visados sukelia ir ateityje sukels krizę. Jei komunizmas Lenkijoje ir kituose Sov. Rusijos užimtuose kraštuose būtų paliktas be rusų kontrolės, jis jau seniai būtų atmestas. Tačiau Sov. Rusija, jei pajėgs, to neleis padaryti. Visuose Sov. Rusijos užimtuose kraštuose Sovietų jėga pasidarė simbolis ir yra jos instrumentas ar priemonė, tai gi ir tos sistemos išsaugojimas jėga, pasidarė būtinybė sovietų politikai. Ir dėl to ta kova laisvėi tęsiasi ne tik komunistinio pasaulio viduje, bet ir tarp Rytų ir Vakarų. Toji kova ateityje gali dar labiau pa-
aštrėti šiame dešimtmetyje ar dar vėliau. (B.d.)

Buvusiam Encyclopedia Lituanica redaktoriui, Dirvos leidėjui ir redaktoriui, Vilties draugjos šimtininkui

A. A.

VINCUI RASTENIUI

mrus, jo žmonai EMILIJAI ir broliui JONUI su šeima reiškia užuojautą

Lietuvių Enciklopedijos
Redakcija ir leidėjas
Juozas Kapočius su šema

Laisvosios Lietuvos žurnalizmo DIDINGAM GALIŪNUI

VINCUI RASTENIUI

mirus, savo ir žmonos vardu reiškiu giliausią užuojautą Jo amžinos ištikimybės EMILIJAI ir artimiesiems

Vladas Žilinskas

Treasure Island, Fla.

A. A.

VINCUI RASTENIUI

mirus, jo žmonai EMILIJAI ir broliui JONUI su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia

Stella ir Vytautas
Abraičiai

A. A.

VINCUI RASTENIUI

mirus, jo broliui JONUI RASTENIUI su šeima nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo

O. K. Palubinskai
Stasys Astrauskas
Vladas Blinstrubas
A. V. Bakūnai

Mūsų miellam bendradarbiui

JUOZUI PETKŪNUI,

jo mylimai motinai Lietuvoje mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Bendradarbiai
Bartkus and
Association

Brangiam vyrui

A. + A.

VINCUI RASTENIUI

mirus, žmonai EMILIJAI ir visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Onutė ir Juozas
Žemaičiai

Lietuvoje Sibiro kankiniui

VYTAUTUI JONUI TATARŪNUI

mirus, jo tėvams STASEI ir BRONIUI TATARŪNAMS, seseriai ZUZANAI ir broliams HENRIKUI ir KĘSTUČIUI ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškiamo

A.L.T. S-gos Detroito Skyriaus
nariai ir narės

Skaitytojų nuomonės ir pastabos

Pavėluotos pastabos

Praėjusių metų vasarą DIRVOJE tilpo straipsnis AR REIKALINGA MUMS LITUANISTIKOS KATEDRA? Straipsnis, atrodo, buvo neužgaulus, diskusinis. Prašyta atsiliiepti šiuo projektu suinteresuotus asmenis. Atrodo, kad mūsų lietuviškai veiklai vadovaujant asmenys neatkreipė nė mažiausio dėmesio į vargšų "plebėjų" patiektas mintis, žodžiu — ignoravo. Tiek to. Senovės romėnai sakydavo: "Concordia res parvae crescunt, discordia — maxime dilabuntur" (Sutarime bujoja ir maži dalykai, nesutarimai išardo ir didžiuosius). Projektas su entuziazmu buvo vykdomas ir toliau ir, šiuo metu, su UICC (University of Illinois-Circle) jau ir sutartis pasirašyta ir šūkis mestas tautai: "Lituanistikos Katedra — mūsų prestižo reikalas!"

Amerikiečių CBS televizijos tinklo pagarsėjęs komentatorius (Walter's Perspective) W. Jacobson būtų, tikriausiai, pasakęs: "prestižo reikalas kieno? tautos ar sutartį pasirašiusių asmenų?..."

Dabar, kada jau, atrodo, "šaukštai po pietų", pradeda, kaip ylos iš maišo, lįsti jau ir blaivesni pasisakymai. Štai "Tėviškės žiburiuose" žinomas mūsų rašytojas — dramaturgas A. Kairys, duodamas įdomų mūsų jaunųjų mokslininkų Chicagoje suvažiavimo aprašymą, prabėgomis sustojo ir ties naująja Lituanistikos Katedros sutartimi. Čia jis sumini dvi, plačiai visuomenei gal ir nežinomas, sutarties sąlygas:

a) Lituanistikos Katedra bus oficialiai atidaryta tik tada, kada Lietuvių Bendruomenė bus sumokėjusi pusę sutartimi numatyto įnašo — \$300,000. Įnešant kasmet po \$100,000, tai būtų tik už 3 metų. Kažin ar mūsų jaunimas, kuriam vis nuobodžiau darosi mokytis tėvų kalbos, kurios, jų nuomone, jiems Amerikoje nereikia, iškęs dar 3 metus ir, L. K. atidarius, puls į priekį su entuziazmu?

b) Antroji sąlyga, jeigu tai teisybė, grynas paradoksas. Pagal ją, L. K. personalą (lektorių) parenka, skiria ir tvirtina Universiteto vadovybė. Čia pritariant A. Kairio nuomonei, mes puikiai žinome, kad mūsų jaunimo dalis, perėjusi per liberalinius Amerikos universitetus yra ne tik su liberalėjosi (kas jau nebūtų taip blogai), bet ir "paraudonavusi". Šito kiems "ekspertams" įsitaisius L. Katedroj mūsų patriotiniam jaunimui nieko kito

neliktų, kaip pasinaudoti "Rodinos" paslaugomis, pastudijuoti lietuvių kalbą vasaros metu, senojo Lietuvos sostinėje. Rezultatai būtų tie patys.

Idemiausi, tačiau, paties akademinio jaunimo pasisakymai šiuo klausimu. Štai DRAUGAS š. m. vasario 20 dienos numeryje, "Akademinių Prosvaisčių" skyriuje, talpina straipsnį antrašte LITUANISTINĖ KATEDRA — KAM? Reziūmavus paskirų studentų (R. Bureikaitės, L. R. Rekašiūtės ir studentės iš UICC) mintis gaunasi sekančios išvados:

1. Tam milžiniškam fondui (mūsų sąlygomis) sudaryti, pasirodo, studentai neturi laiko. Lėšų telkimu turėtų rūpintis vyresnieji, arba studentų tėveliai. Ačiū, vaikeliai! Vyresniesiems gi atrodo, kad jaunimas, šalia tiesioginių savo pareigų (mokslų), turi daug laiko: visokios rūšies sportams ir sporto klubams, iškykloms, stovykloms, šokiams (DISCO including), karinavalams, suvažiavimams ir pasivažinėjimams po pasaulį (vyresniųjų suaukotois pinigais), dainai, muzikai, amerikiečių jaunimo muzikos (Rock) festivaliams, romansams ir kitokiems "good times" dalykams, tačiau šiam reikalui tai jau aiškus NE.

2. Reiškama nuomone, kad L. K. galės pasinaudoti tik UICC universiteto studentai, nes jaunimas, apsisprendęs studijuoti kituose universitetuose, vien dėl L. K. į Chicago nevažiuos.

Čia dar tektų pridėti (J. R.), kad ir UICC studentai lituanistiką pasirinktų tik kaip šalutinį dalyką, nes niekas negali (pajėmus pagrindiniu) pragyventi iš lituanistikos. Baigę savo studijas pagrindinėje profesijoje, akademikai išvažinėję po plačiąją Ameriką darbų ieškoti. Ar įsikurimo vietoje ras sąlygas pritaikyti įsigytas lituanistikos žinias ir ar ras laiko ir ryžto naujose sąlygose padirbėti tėvynės labui, vienas Dievas nežino.

3. Abejojama ar dabartinis jaunimas mokės pakankamai lietuvių kalbą (bus tokio lygio), kad galėtų tobulintis lituanistikoje.

Bene sveikiausių minčių paberia L. R. Rekašiūtė, kuri, būdama studentė, pati dar mokytojauja šeštadieninėje lituanistinėje mokykloje. Jos manymu: "...šiuometiniai vaikai — ateities studentai — mažiau naudosis L. K. negu dabartiniai. Jų galimybės naudotis mažės, nes jų pajėgumas, lavintis lietuvių kalba,

silpnėja..." Išvadoje, siūlydama paremti esamas lituanistines mokyklas (aukštesnės ar žemesnės) ir Pedagoginį Institutą išskirti, sako: "...Jaučiu, kad išleidimas tų pinigų, šelpiant šeštadienines lituanistikos mokyklas, sustiprintų lietuvišką pagrindą ateities lietuviuose daugiau negu įsteigimas brangios L. Katedros, iš kurios, nesustabdant lietuviškos kalbos smukimo, liks mažiau naudų lietuvių, negu lietuvių prestižui..."

Prie šių minčių norėtusi dar pridėti:

1. Gaisrų gesinimo teorijoje sakoma, kad gaisro metu, pirmiausia reikia visas gesinimo priemones nukreipti į gaisro židinį. Lituanistiniame reikale, manau, kad tokio gaisro židiny yra lietuviškoji šeima. Jeigu mūsų jaunoji karta supras reikalą savo prieauklį nors pamokyti (jeigu jau ir ne pilnai išmokyti) lietuvių kalbos, jeigu lietuviškoje šeimoje šeimos kalba bus lietuvių, jeigu jie pajėgs, ar tai dėl lietuviško reikalo (patriotizmo), ar iš pagarbos savo tėvams, paaukoti jiems labai brangaus laiko dalį vežiojimui vaikų į lituanistines mokyklas, pagelbėjimui jiems paruoštą darbą, dalyvavimui lituanistinės mokyklos tėvų komitetuose — reikalas bus išgelbėtas.

Čia siūlyčiau praveisti didžiulį "moralinį vajų", jeigu taip būtų galima išsireikšti. Bandyti žodžiais, raštu, asmeniškais pasikalbėjimais, asmeniniu kontaktu, simpoziumais, svarstybomis, paskaitomis, seminarais prieiti prie jaunosios kartos, iš anksto jų nepuolant ir neleidžiant įsakyti ar drausmės kodeksų. Šiame krašte išaugęs jaunimas yra kitoks negu kad būdavo Nepr. Lietuvoje.

2. Reikia kiek galima pagerinti lituanistinių mokyklų mokymosi sąlygas. Nuomoti geras patalpas, turėti kiemą, kur vaikams pertraukų metu pažaisiti. Turėti gerus vadovėlius, geras mokymo priemones, kaip tai: skaidres, piešinius, modelius, filmus, projektorius, magnetofonus ir p. p. Reikia padaryti, kad vaikai patys norėtų lankytis lituanistinėje mokykloje, kad jiems patiems būtų įdomu. Nėra nieko nemalonesnio, kada įpykęs tėvas atveža susiraukusį sūnų į mokyklą lyg bausmei už nusikaltimus atlikti.

3. Reikia mokėti mokytojams padorias algas. Tuo būdu patrauktume geresnių ir talentingesnių mokytojų, ypač iš jaunimo tarpo, kurie mokės sujudinti ir kartu susidraugauti su savo auklėjamaisiais. Vasaros metu, kada angliškosios mokyklos neveikia, galėtų vaikai rinktis į lituanistines

mokyklas net po du kartu savaitėje. Su jais, manau, mielai sutiktų padirbėti atostogaujanti studentija (žinoma ne už dyką) kuriai, krašto ekonomijai brąskant, vis sunkiau gauti vasaros darbų.

Visi tie dalykai, aišku, reikalauja lėšų. Tad argi ne pravarčiau būtų tas milžiniškas sumas sunaudoti aiš-

kiam reikalui, (žinoma, jas dar reikia surinkti, arba papildomai gauti iš Lietuvių Fondo) negu atiduoti svetimiesiems laukiant išsvajotų, beveik utopiškų, rezultatų, parimus ant tautinio prestižo. Ramiai pagavokime, gerbiamieji, neapykdami. Gal dar ne vėlu dar kartą apsispręsti.

J. R.

CAPE COD

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Per vietinį radijo vasario 16 d. 5 val. p. p. tuojau po žinių buvo perduota pusė valandos programą apie Lietuvą. Tekstą skaitė Gailė Rastonytė, pajvairinant lietuvių kompozitorių muzikos kūrinius. Labai gražiai ir išpūdingai nuskambėjo "Lietuva brangi mūsų Tėvynė" ir kitos dainos. Už tai nuoširdi padėka Rastonių šeimai už muzikos parinkimą ir ypač Gailė Rastonytei už gražų pusvalandžio pravedimą.

Neprisklausomybės atgavimo minėjimo proga LB Apylinkė padovanojo vietinei Cape Cod Community College bibliotekai: Lithuania 700 years by A. Gerutis; Soviet Genocide in Lithuania by J. Pajaujis-Javis; The Violations of Human Rights in Soviet Lithuania by Dr. T. Remeikis; Lithuanian National Costume by A. A. Tamošaitis; Ciurlionis Reproductions by Gediminas Gudynas Kuzminskas; Viktoras Vizgirda Reproductions by Gudaitis Mackevičius; Lithuanian Art in Exile by P. Augius.

College vadovybė už knygas nuoširdžiai padėkojo. Spaudai paremti paskirta po 25 dol. Dirvai, Draugui, Darbininkui ir Pasaulio Lietuvui.

Pats minėjimas vyko vasario 21 d. 12 val. pamaldomis Our Lady of Viktory bažnyčioje, kur parapijos klebonas kun. J. Perry pasakė pritaikintą labai nuoširdų Lietuvai pamokslą.

Bažnyčioje iškilingai skambėjo lietuviškos giesmės giedant B. Povilavičiui ir vargonais pritariant prof. J. Kačinskui.

Po pamaldų bažnyčios salėje vyko minėjimas, kurį pradėjo Apylinkės pirmininkas V. Židžiūnas trumpu žodžiu atidarant minėjimą ir pagerbiant visus žuvusius

dėl Lietuvos laisvės ir dar ir dabar kenčiančius okupacijos priespaudą. Sugiedotas tautos himnas.

Pagrindinę paskaitą skaitė inž. J. Vasys gražiai ir vaizdžiai nurodęs Lietuvos tautinės aspiracijos ir jų siekimų būdus.

Po to trys jaunutės Janulaitytės gražiai padėklavo tris eilėraščius.

Koncertinę dalį atliko solistas B. Povilavičius, akompanuojant prof. J. Kačinskui.

Rašytojas Jonas Rūtenis paskaitė savo kūrybos iš "Pavergtos žemės sonata". R. Janulaitienė perskaitė anglišką vasario 16 d. gubernatoriaus King proklamaciją ir rezoliuciją kuri buvo visų priimta ir bus išsiusta.

Antru kart solistas B. Povilavičius akompanuojant prof. J. Kačinskui dar padainavo 4 dainas ir papildomai dar džiūgų dainą.

Po programos pirm. V. Židžiūnas padėkojo visiems ir visoms prieš minėjimą ruošimo prisidėjusiems, ypač programos atlikėjams solistui B. Povilavičiui ir prof. J. Kačinskui ir inž. J. Vasiui net iš Bostono atvykusiems. Taip pat nuoširdi padėka visiems gausiai aukojusiems Lietuvos laisvinimo reikalams. Surinkta viso virš 1400 dol., tai yra didelė suma apylinkės, kurioje gyvena tik virš 40 šeimų.

Po minėjimo visi buvo pavaišinti ponių iškeptais pyragais ir kavutė, kur visi galėjo pasidalinti mintimis ir aptarti politinius, ekonominius, ankstybo žuvavimo bei kitus klausimus.

Programos atlikėjams valdyba suruošė užkandžius pas p.p. šlapelius, kur smagioje nuotaikoje buvo praleista keletą valandų.

Visi dėkingi apylinkės valdybai ir programos atlikėjams už puikų minėjimo suruošimą. (jed)

MOTOR DESIGN ENGINEER Chief Engineer Potential

Live in beautiful New Mexico with excellent opportunity with small expanding specialty AC & DC Motor Manufacturer — up to 3 HP.
Benefits plus Profit Sharing
Send particulars to

SDD MAGNETICS INC.

1516 5th Street NW
Albuquerque, New Mexico 87102
1-505-247-0318, 0319

JIE GIMĖ PIETŲ AMERIKOJE (1)

Jų iniciatyva, jų darbas, jų veikla

Jie supranta, kad likimas juos pastatė tokioje vietoje, kuri įgavo savotišką politinę jėgą: jie yra trečiojo pasaulio jauni piliečiai. Jie yra Pietų Amerikos lietuvių kilmės jaunimas.

Jie mato, kad rytų ir vakarų blokų varžybose, trečiojo pasaulio universitetai, jaunimo organizacijos, politiniai jaunimo vienetai, net mokyklos ir gimnazijos yra lyg gražuolė nuotaka, kurią du varžovai — Washingtonas ir Maskva — bando palenkti kiekvienas į savo pusę.

Jie abejinga akimi matuoja pastangas, kurias deda rytų ir vakarų blokų rėmėjai, tam, kad užtikrinti ateityje kiekvieno Pietų Amerikos krašto gerą valią.

Jie yra lietuvių kilmės. Šiandieną jie supranta, kad tikrai jie — ne šiaurės Amerikos, Kanados ar Europos lietuvių jaunimas — turi ir dar ilgai turės labai specialias veikimo galimybes.

Šiaurėje veikianti Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, užhipnotizuota Washingtono visagališkumo miražo, eikvojanti stipriausias savo pajėgas Chicagos lietuvių susistumdimuose, nepastebėjo, kad josios išsvajota "politinė veikla" glūdėjo mažiausiai politiškame darbe: lietuviškumo išlaikyme tolimų kraštų jaunimo tarpe. Ji to nepastebėjo ir...

JŪRATĖ STATKUTĖ
DE ROSALES

ivykliai ją pralenkė.

Kai šių metų sausio mėnesio gale Pietų Amerikos lietuvių jaunimas suvažiavo į pirmąjį kongresą, jie savo veiklos gaires nustatė savo nuožiūra, pagal savo supratimą ir savo įsitikinimus. Kongresas įvyko Sao Paulo mieste, sausio 23-25 dienomis, tai buvo grynai Pietų Amerikos jaunimo organizuotas įvykis. Rezoliucijose, vienuoliktasis skyrius nuskambėjo sekančiai: "Pirmas Pietų Amerikos Jaunimo Suvažiavimas nutaria: a) siųsti Sovietų Sąjungos pareigūnams protesto telegramą bei laišką; b) per Pietų Amerikos jaunimo institucijas-organizacijas bei trečiojo pasaulio viešąją opinią, skelbti lietuvių tautai ir lietuviams, o ypač jaunimui, daromą skriaudą".

Priedas prie rezoliucijų buvo telegramos ir laiško tekstas. Telegrama buvo adresuota Brežnevui, ir ji buvo išsiųsta portugalų kalboje (čia paduodame vertimą lietuvių kalboje):

"Lietuvių kilmės jaunimas Pietų Amerikoje, suvažiavęs 1982 metų sausio 23-25 Sao Paulo mieste Brazilijoje, reiškia savo absoliutų pasipiktinimą todėl, kad politinių kalinių ir žmogaus teisių gynėjų eilėse

yra lietuviai nuteisti Sovietų Sąjungoje priverčiamo darbo stovyklų bausmėmis ar laikomi psichiatrinio gydymo speciliginėse. Tarp kitų yra minėtini: Jonas Bagdonas, Arvydas Čekanavičius, Voldemaras Karaliūnas, Liutauras Kazakevičius, Zita Kirsnauskaitė, Algirdas Statkevičius, Zubavičius, Petras Plumpla-Pluira, Vytautas Remeika ir kiti. Pietų Amerikos Lietuvių kilmės jaunimas nutaria, kad per trečiojo pasaulio viešąją opinią bei jaunimo institucijas ir organizacijas skelbs šiems lietuviams kaliniams daromą skriaudą. Tačiau, drauge jaunimas tikisi ir laukia, kad Sovietų Sąjunga atsakys spaudos ir nusikaltimų prieš istorinės okupuotos tautos žmones."

Šios telegramos nuorašai taip pat pasiųsti įvairioms sovietų įstaigoms, kaip sovietų ministrų tarybai, aukšč. teismui, vidaus reikalų ministrui, užsienio reikalų ministrui, sveikatos ministrui, žurnalistų sąjungai, rašytojų sąjungai, artistų sąjungai, religijų tarybai, mokslo akademijai, o taip pat JAV valstybės sekretoriui, JAV psichiatrų sąjungai ir Jungtinėms Tautoms.

(Bus daugiau)

ST. PETERSBURG

VASARIO 16-TOSIOS
MINĖJIMAS

Lietuvos neprklausomybės paskelbimo minėjimą, kaip ir kasmet, surengė lietuvių klubo vadovybė savo salėje vasario 13 d. 2 val. p. p. Šiai šventei pritaikytu prasmingu žodžiu minėjimą pradėjo klubo pirmininkas A. Armalis, pakviesdamas programai vadovauti G. Jezukaitienę. Pradžioje, šauliams įnešus vėliavas, sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai. Kun. K. Butkus, OFM sukalbėjo šiam momentui skirtą invokaciją. Kūrėjas-savanoris L. Virbickas, asistuojant 2 lietuviams, uždegė amžinąją ugnį. Visų dalyvių vienos minutės susikaupimu pagerbti kritusieji dėl Lietuvos laisvės. Vasario 16-sios paskelbimo aktą perskaitė K. Urbšaitis. Floridos gubernatoriaus ir St. Petersburgo miesto burmistrės išleistas vasario 16 proklamaciją perskaitė Milda Sandargienė Pagrindinę kalbą pasakė dr. Henrikas Lukaševičius. Jo paskaita buvo neilga, aktuali, įdomi, paremta gyvenimiškais faktais ir publikos priimta entuziastingai. Po to L. Jurgėlaitė perskaitė re-

ATSISVEIKINANT SU

A.A. VINCŲ RASTENIU

ATSISVEIKINIMO ŽODIS
IŠ PIETŲ AMERIKOS

Šis žodis, parašytas Dirvos bendradarbis Jūratės Statkutės de Rosales, buvo perskaitytas vasario 28 d. atsisveikinant su a. a. Vincu Rasteniu, specialiai į laidotuves atskridusios iš Venezuelos, Jūratės sesers Danutės Statkutės de Rosales.

Nustojome Vinco Rastenio. Staiga, pastebiu, kad žmogaus širdis gali būti begaliniai didelė, joje telpa tiek liūdesio, tiek draugystės jausmų artimam, mus apleidusiam, turiningam žmogui, o pasaulis darosi mažas, mažyltis, nes nuotoliai nieko nebereikia.

Vincas Rastenis Kaune, mūsų tėvelio artimas drau-

zoliuciją, paruoštą JAV prezidentui ir įvairiems valdžios pareigūnams, kurią susirinkusieji priėmė gausiais plojimais.

Meninėje dalyje A. Daukantiene-Moriarty su įsijautimu paskaitė L. Virbicko patriotinį eilėraštį "Laisvės Varpas". Solistės O. Armonienė ir A. Kalvaitytė-Velbasienė duetu atliko 3 dainas. Klubo choras, vadovaujamas P. Armono, taipgi padainavo 3 dainas. Tautinių šokių "Banga" šokėjos pašoko "Blezingėlė".

Minėjimą lietuvių ir anglų kalbomis sklandžiai pravedė G. Jezukaitienė. Pabaigoje klubo pirmininkas A. Armalis nuoširdžiai padėkojo programos išpildytojams, visiems bet kuo prisidėjusiems prie šio minėjimo sėkmės ir publikai už taip gausų atsilankymą bei stambias aukas. Minėjimas baigtas visiems sugiedant "Lietuva Brangi".

Minėjime ir sekančią dieną pietų metu klube pagal laisvą aukotojo apsisprendimą buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikams. Iš viso surinkta \$7,127.00. Iš šios sumos Altai \$2,256.50, Lietuvių Bendruomenei \$2,697.50 ir Tautos Fondui \$2,173.00. Minėjime dalyvavo arti 400 žmonių.

Vasario 16 dieną buvo iškeltos Lietuvos vėliavos prie savivaldybių pastatų šiose vietovėse: Pinellas Parke, Treasure Island, St. Petersburg Beach, So. Pasadena ir Gulfporte. Iškeliant Amerikos ir Lietuvos vėliavas, visu minėtų vietovių burmistrai ir lietuvių atstovai pasakė momentui pritaikytas kalbas. Visur dalyvavę prie vėliavų pakėlimo lietuviai sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus.

gas, šeimos bičiulis. Tremties laikais Paryžiuje, kas sekma dieną matytas Vincas Rastenis lietuviškose pamaldose, kur jis prisėdęs prie vargonų sugebėdavo išgauti neužmirštas religinių giesmių ir lietuviškų liaudies motyvų pynes. Tais laikais, kai pamaldos būdavo laikomos lotynų kalba, jau Vincas su savo vargonais, lyg Vatikano konsiliūmą ir mišias laikantį kunigą pralenkęs, mums kalbėdavo lietuviškai, savo muzikos dėka.

Naujame žemynė Vincas Rastenis su nuostabios gyvenimo draugės pagalba, sutraukdavo į savo namus raštui, minčiai, veiklai atsidačiusius lietuvius, jaunus ir senus. Smagu būdavo stebėti, kaip po vienu stogu pynėsi įvairiausios pasaulėžiūros, raizgėsi kalbos, kartais liepsnojo ginčai, visada virte virė intelektai. Rastenių namai tapo minties ir kultūros centru.

Venezueloje, trumpo Vinco ir Emilijos atsilankymo metu, pamenu ilgą, šiltą pasikalbėjimą Karibų pajūryje, susėdus baltame smėlyje; stebėjome į tolį šokinėjančius kelis jaunus lietuviukus ir kalbėjo Vincas apie Lietuvos ir išeivijos ateitį. Kalbėjo su optimizmu, žinojo, kad jojo numylėtoji Lietuva yra iš tiesų — nemari

Lygiai tokia pat nemari liks jo paties meilė Lietuvai, viso ilgo gyvenimo darbas Lietuvai. Jo pakelti skaudūs užpuolimai, jo kovotos kovos — visos dėl Lietuvos, visos todėl, kad jis tą Lietuvą taip giliai mylėjo, taip kietai į ją tikėjo, jog norėjo — kas bebūtų — vistiek reikalauti, kad mūsų jaunimas ją pažintų, ją pamiltų, neštų toliau estafetės keliu tą meilės Lietuvai liepsną, kurią jis pats — visą gyvenimą nešė.

LOS ANGELES
LIETUVIŲ ŽINIAI

Visais buhalterijos ir valstybinių mokesčių reikalais kreipkitės pas VINČĄ JUODVALKĮ, CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANT. Mokesčių atsiskaitymo problemos su Internal Revenue Service ar Franchise Tax Board sutvarkomos greitai ir sėkmingai. REID, HUGHES & WEBB, INC. 7327 Reseda Blvd., Reseda, Cal. 91335. Telef. raštinės 344-0283 ir namų 894-0136.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vieningą lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

KANADOS LIETUVIAI

J. Varčius

Vasario Šešioliktoji Toronte

Lietuvos nepriklausomybės 64-ji sukaktis Toronte atžymėta iškelta Lietuvos trispalve, kuri plevėsavo Toronto miesto rotušės aikštėje, vasario 15-21 dienomis.

Sventės renginiai pradėti vasario 19 d., penktadienį, priėmimų sveikinti Priėmimo parapijos salėje, į kurią atsilankė parlamento ir miesto atstovai, etninių grupių svečiai, mūsų bendruomenės kvieisti veikėjai ir nariai. Dalyvavo apie 150 svečių. Iš užsienio diplomatų dalyvavo JAV konsulas, Panamos, Australijos atstovai, Lietuvos, Latvijos ir Estijos konsulai.

Atvykusius svečius pasveikino KLB krašto valdybos pirmininkė adv. J. Kuraitė, apibūdindama Vasario 16 reikšmę lietuvių tautai. Federalinės valdžios vardu sveikino parlamento narys Jesse Flis. Turininga kalbą pasakė Ontario provincijos valdžios vardu Yuri Shymko, kurioje palietė lietuvių tautos nepalaužiamą rezistenciją prieš okupanto pastangas pavergti ir sunaikinti Lietuvą. Toronto miesto vardu sveikino lietuvių draugas Tony O'Donohue. Latvių atstovė, pasveikinusi, įteikė KLB pirm. J. Kuraitėi keturias labai senas knygas apie Lietuvą. Priėmimo meninę programą atliko 'Gintaro' dainininkės vadovaujamos G. Paulionienės, kurios pritariant gitarai sudainavo keletą dainelių. Svečiai buvo pavaišinti šaltais užkandžiais ir įvairiais gėrimais. Priėmimas kurį surengė KLB krašto valdyba, užtruko apie porą valandų.

Pagrindinės iškilmės vyko vasario 21 d., dalyvaujant organizacijoms su savo vėliavom. Bendras Toronto lietuvių iškilmų aktas įvyko 'Anapilio' sa-

lėje 4 val.p.p., kuriame dalyvavo per 1000 lietuvių ir kitatautiųjų svečių. Sugiedojus 'O Canada' ir pagerbus lietuvių organizacijų įnešamas vėliavas, Vasario 16 minėjimo iškilmą aktą pradėjo KLB Toronto apylinkės pirm. adv. A. Pacevičius angliškai ir lietuviškai, savo kalboje pabrėžęs, kad lietuvių tautos dvasia nėra palūžusi, kad mūsų viltis į laisvę yra gyva.

Kun. J. Staškui sukalbėjus prasmingą invokaciją, Lietuvos gen. konsulas dr. J. Zmuidzinas pasveikino dalyvius šios didžios šventės proga. Jis savo kalboje priminė, kad mūsų viltys atgauti laisvę nėra prigesusios, nes okupacija didžiųjų valstybių yra nepripažinta ir tarptautinės teisės atžvilgiu Lietuva egzistuoja. Gyvename ne piramidžių statybos gadynėje, bet imperijų subyrėjimo šimtmetėje, kuriame Sovietų Rusija - sudaryta iš pavergtų tautų ir apsupta priešiška nusistačiusių kaimynų - neatlaikys spaudimo ir turės sunykti. Napoleonas savo saulėlydyje taip aiškino imperijų žlugimo priežastis: Cezaris, Karolis Didysis ir aš kūrėme imperijas remdamiesi jėga ir jos žlugo, o Kristus savo karalystę parėmė meile ir Jis išliko. Konsulas sveikino jaunimą, kuris aktyviai dalyvauja veikloje ir perima vadovavimą iš vyresniosios kartos ir tuo pačiu jungiasi su pavergtos tautos jaunimu, siekiančiu tų pačių tikslų - už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Turiningai kalbėjo KLB krašto valdybos pirm. adv. J. Kuraitė, priminusi, kad Lietuvoje dabar vyksta pagrindinė kova už žmogaus teises, kurią laimėjus bus lengviau atstatyti ir Vasario 16 aktą.

Pagrindinis šių iškilmų kalbėtojas buvo dr. K. Ėringis iš Chicagos, 1981 m. pasitraukęs iš Lietuvos. A. Karklienė, šio iškilmingo minėjimo pranešėja, supažindino su dr. K. Ėringiu, kurį dalyviai pagerbė audringais plojimais.

Dr. K. Ėringis nagrinėjo Lietuvos juridinę padėtį tarptautinės teisės šviesoje, kritikavo Sovietų Sąjungos politiką su nacių Vokietija, kurios pasekoje Lietuva prarado nepriklausomybę. Sovietiniai komunistai yra tautų priešai, kurie siekia sunaikinti tautiškumą, tautinę pavergtų tautų samonę, kurdami internacionalinius miestus. Tas jau ryškus Vilniaus ir Klaipėdos miestuose. Lietuvių kalba bandoma panaikinti mokyklose ir įstaigose. Katalikų bažnyčia yra dar viena iš stipriausių organizacijų, ginanti lietuvių teises. Todėl prieš ją yra naudojamos žiauriausios priemonės ją sunaikinti, uždaromos šventovės, persekiojami kunigai ir tikintieji.

Lietuviškos išeivijos veikla laisvajame pasaulyje yra gyvybiškai svarbi okupuotai Lietuvai. Politinė veikla išeivijoje turėtų susilieti į vieningą, galingą laisvės ir suverineteto srovę. Savo neatsargumu veikloje neturime žaisti su didžiųjų valstybių Lietuvos nepripažinimo politika. Mūsų kaikurių išeivių organizacijų bandymai palaikyti ryšius su okupantu gali turėti neigiamos įtakos į valstybių nepripažinimo politiką, kuri gyvybiškai svarbi kovoje dėl Lietuvos laisvės. VLIKas yra žinomas Lietuvoje, turi daug patyrimo laisvinimo veikloje ir visos kitos organizacijos turi jį remti, siekiant Lietuvos išlaisvinimo. Išeivijos jaunoji karta privalo daugiau naudotis senosios kartos prityrimu ir veikti kartu.

Federalinio parlamento narys M. Wilson, buvęs konservatorių vyriausybės ministras, savo sveikinimo turiningoje kalboje pagyrė lietuvių ryžtingai siekiančius Lietuvos nepriklausomybės, išvardino disidentus lietuvių, sėdinčius so vietiniuose kalėjimuose ir psichiatriinėse ligoninėse ir priminė politinius įvykius Lenkijoje, kurie turės įtakos ir Lietuvai.

Sveikino lietuvių Missisaugos burmistrė H. MacCallion, Estijos konsulas Heinson ir Latvijos konsulas dr. E. Upenicks. Buvo priimta ir patvirtinta A. Rinkūno perskaityta atitinkama rezoliucija Kanados premjerui P. Trudeau.

Po oficialios dalies buvo išneštos vėliavos, kurių pirmoji buvo kūrėjų-savanorių. Jų tik keturi dalyvavo minėjime, o likusieji keturi jau negalėjo atsilankyti į nepriklausomybės iškilmę. Dalyvavusieji sa vanoriai buvo pagerbti gėlių žiedais, kuriuos prisegė tautiniais drabužiais pasipuotusios studentės.

Meninę programą atliko 'Gintaro' šokėjai, vadovaujami Karasiejų ir šio ansamblio dainininkės, vadovaujamos G. Paulionienės. Programa buvo paruošta rūpestingai, atlikta sklandžiai ir darniai.

Minėjimas, užtrukęs apie porą valandų, buvo baigtas Lietuvos himnu ir gyva viltimi, kad nepriklausomybės aušros spinduliai nėra žuvę Lietuvai.

Mielai Biržietei

A. A.

EMILIJAI STRAGYTEI-STATKIENEI

mirus, Jos vyrą KAZĮ, sūnų RIMĄ, dukras VITĄ ir GRAŽINĄ, sesutę ELZĘ ir kitus gimines bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Buvę biržiečiai:

Halina ir Edvinas Balceriai

Vera ir Alfonsas Bimbiriai

Antanina ir Pranas Janulaičiai

Antanina ir Jonas Kutros

Bronė ir Feliksas Masaičiai

Velta Užkuraitienė

Ilgametei ALT S-gos narei

A. A.

EMILIJAI STATKIENEI

mirus, jos vyrui KAZIUI STATKUI ir šeimos nariams reiškiame gilią užuojautą

ALT S-gos Los Angeles
Skyrius

Po išvargintos ligos

EMILIJAI STATKUVIENEI

šią žemišką kelionę užbaigus, jos vyrą KAZĮ, sūnų RIMĄ, dukras VITĄ ir GRAŽINĄ ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Emilis ir Julija
Augustinas ir Betty
Sinkiai

A. + A.

KAZIUI SENIKUI

mirus, jo sesutei KAZYTEI KIZEVICIENEI

ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią

užuojautą

Onutė ir Juozas
Žemaičiai

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Mielai biržietei

EMILIJAI STATKUVIENEI

Anapilin iškeliavus, jos vyrui KAZIUI, sūnui RIMUI ir dukroms VITAI ir GRAŽINAI bei kitiems giminėms nuoširdžiausią užuojautą reiškiame

Edvinas ir Halina
Balceriai

A. A.

VINCUI RASTENIUI

mirus, jo broliui JONUI RASTENIUI su šeima nuoširdžiausią užuojautą reiškia

ANTANINA IR PRANAS
PETRAIČIAI

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PUIKUS SMUIKININKŲ BANKŲ KONCERTAS

Margučio radijo vedėjas Petras Petrutis, minėdamas veiklos aukštinę sukaktį, suplanavo visą elį įdomių renginių, pradžiuojindamas Chicago lietuvų visuomenę. Vienas iš tokių naujų negirdėtų renginių įvyko vasario 28 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Programą išpildė du jauni smuikininkai Atis ir Regina Bankai iš Toronto, prieš gerą pusmetį atvykę iš ok. Lietuvos. Jiems akompanavo kompozitorius Darius Lapinskas, vienas iš kūrybingiausių lietuvių muzikų ir solistų palydovų.

Programoje buvo G. P. Telemann, G. Tertini, A. Vi-valdi, F. Maza, B. Dvarionas, E. Balsys, B. Godard, J. Gaidelis, F. Kreisler, L. Spahr, A. B. Fuerstenau. Smuikavo solo ir duetu. Dviejų smuikų sutartinis atlikimas sužavėjo publiką ir turėjo net keletą dalykų bisuoti. Rengėjai smuikininkus ir akomponiatorių apdovanojo gėlėmis.

Šis smuikininkų Bankų reto grožio koncertas, su-traukė pilną salę publikos, pradžiuojindamas rengėjus ir programos atlikėjus. Reikia atsiminti, kad sausio ir vasario laikotarpis Chicagoje, buvo tirštas minėjimais, baliais, koncertais ir vakaronėmis.

Margučio radijo vedėjui Petrui Petručiui linkime neprarast kūrybingumo ir naujais renginiais džiuginti radijo laidų gausius klausytojus.

LB MARQUETTE PARKO APYLINKĖS SUSIRINKIMAS IR MINĖJIMAS

Chicagoje ir apylinkėse vykusius gausius Lietuvos

nepriklausomybės atstatymo minėjimus, užsklėdė LB Marquette Parko apylinkės valdyba ir prarastos šv. Kryžiaus parapijos komitetas (vis dar bandydamas išlaikyti parapiją savo rankose).

LB Marquette Parko apylinkės minėjimas ir susirinkimas vyko 1982 m. vasario 28 d. parapijos salėje. Prisirinko nelaukta daug žmonių, kad vos sutilpo, net pritrūko sėdimų vietų.

Jautriu žodžiu minėjimą atidarė apyl. pirm. Birutė Vindašienė ir pirmininkauti pakvietė J. Polikaitį, o sekretoriauti L. Leonaitienę. Vėliavas įnešė tautiniais rūbais pasipuošę mokinukai. Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai, pagerbti žuvę laisvės kovotojai.

Aktualią paskaitą skaitė Pasaulio lietuvių redaktorius inž. Bronius Nainys. Dešimt minučių trūkusoje kalboje, perbėgo Teherano, Jaltos ir Potsdamo sutartis, Lenkijos bandymą išsilaisvinti iš rusiškos raudonosios meškos glėbio, lietuvių rezistenciją, pagrindžio spaudą ir mūsų pareigą savo tautai.

Meninę dalį atliko Marquette Parko parapijinės mokyklos lietuviai mokiniai ir dvi dainuojančios žemaitės. Mokiniai padeklamavo pavieniai ir grupėmis sudarytus patrijotinių eilių montažus, pašoko kelis tautinius šokius ir chorąs padainavo keletą dainų. Meninę programą pravedė Polikaitytė, akordeonu grojo ir chorui dirigavo D. Polikaitis. Taigi, šis minėjimas praėjo Polikaitių šeimos ženkle.

Meninę dalį užsklėdė dvi žemaitės — Br. Stravinskienė ir A. Underienė, padainuodamos tris, už širdies griebiančias dainas. Joms

akompanavo Kazys Skaistgiris.

Po programos, išnešus vėliavas, prasidėjo darbo susirinkimas. Nors darbotvarkė buvo ilgoka, bet pirmininkaujantis sugebėjo laiku užbaigti, kad norintieji suspėtų į smuikininkų Bankų koncertą.

Pranešimus padarė pirm. B. Vindašienė, išd. A. Kareiva ir kontrolės komisijos pirm. Ad. Šimkus. Po trumpų diskusijų, pranešimai buvo priimti ir patvirtinti. Į naują valdybą, dviejų metų terminui, perrinkti tie patys asmenys: B. Vindašienė, A. Likanderienė, J. Janušaitis ir K. Juškaitis. Kiti valdybos nariai: B. Andriukaitis, A. Kareiva, S. Endrijonienė, A. Bagdonas ir K. Barzdukas. Valdybai suteikta teisė, reikalui esant, kooptuoti 3 narius.

Pirm. B. Vindašienė ir išd. A. Kareiva, įteikė po voką (reikia manyti su čekiais) šioms mokykloms: Marquette Parko parapijos lit. mokykla (vedėjos — Prapuolenienė ir Jagėlienė), Kristijono Donelaičio mokykloms (direktorius J. Širka), Chicago aukšt. lit. mokykla (direktorius J. Masilionis), Dariaus-Girėno (vedėjas J. Plačas), Kriaučeliūnų vardo Montessori darželiui (D. Danilevičiūtė-Dumbrienė) ir Pedag. Lit. institutui (atstovas R. Vitas).

Išrinkus atstovus į LB Vidurio Vakarų apygardos suvažiavimą ir išklausius pranešimų apie artėjančius Tarybos ir VI-jo PLB seimo atstovų rinkimus (L. Šimaitis) bei pirm. B. Vindašienės, apie šios apylinkės policijos pageidavimus, norint sumažinti kriminalinius nusikaltimus, su susirinkimas baigtas visiems pakiliai sugiedojus Lietuva brangi.

Nedalyvaujantieji koncerte, Adolfo Šimkaus malone, pasivažišino gausiais užkandžiais ir kava.

Dvidešimt pirmasis Dirvos NOVELĖS KONKURSAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

- **Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- **Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlė rašytų, su dvigubu tarpu.
- **Laikas.** Paskutinė rankraščiui įteikti data 1982 m. birželio 15 d.
- **Adresas rankraščiams siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- **Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- **Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- **Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- **Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

MENO PARODOS

Avižienis turimą savo meno kūrinių kolekciją š. m. vasario 26 d. išdėstė Jaunimo Centro Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje. Iškabinta įvairių dailininkų 60 meno kūrinių ir dar sukrauta geroka krūva neįremtų. Kūrėjų tarpe randame mirusių, čia esančių ir ok. Lietuvoje gyvenančių dailininkų pavardes. Parodoje išdėstyti įvairios technikos ir paskirties darbai. Atidaryme dalyvavo mažokai meno mylėtojų.

Dailininkės Zitės Sodeikienės meno darbų paroda vyksta kovo 9-28 d. d. GALERIJOJE, esančioje Chicago miesto centre (744 North Wells). Atidarymas ir jos poezijos knygos pristatymas įvyks kovo 12 d. 7:30 val. vak. Poeziją interpretuos aktorė Laima Rastenytė. Visi kviečiami atsilankyti.

VAKARONĖ

LB Marquette Parko apylinkės valdyba š. m. vasario 26 d. Jaunimo Centro kavinėje suruošė vakaronę apie Pietų Amerikos lietuvių gyvenimą ir aplinką. Skaidres rodė ir vaizdžiai papasakojo Brazilijoje ilgesnį laiką gyvenęs ir Amazonės džiunglėmis keliaęs kun. Antanas Saulaitis, JS.

Brazilija yra kraštutinių kraštų. Amazonės džiunglės mažiau ištirtos, kaip Afrikos juodasis žemynas. Žemė randasi didžiųjų žemvaldžių rankose, o dirbantieji yra vergų pa-

dėtyje ir labai skurdžiai gyvena. Žmonės bėga į miestus ir bando gauti darbą ir žmoniškiau įsikurti. Miestai dideli, įsikūrę pajūryje, vilioja ateivius ir vietinius gyventojus. Raštingumas mažas, ypač krašto gilumoje, gausių indėnų genčių tarpe. Didelę įtaką turi katalikų bažnyčia. Centrinės valdžios pastangos įgyvendinti įstatymus visame krašte, atsimuša į vietinių didžiųjų žemvaldžių pasipriešinimą ir lieka neveiksmingos. Įvairias valdines vietas užima turtingieji, nes vargšai neturi galimybės išsimokslinti. Padėtis darosi pavojinga, nors karinė valdžia tvirtai laiko vadžias savo rankose. Rodomos skaidrės dar labiau išryškino pasakojamus vaizdus.

Apie Pietų Amerikos lietuvių gyvenimą ir padėtį labai suglaustai papasakojo PLB pirm. pavad. Vaclovas Kleiza, tik prieš porą dienų grįžęs iš Brazilijos. V. Kleiza dalyvavo Pietų Amerikos kraštų — Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus ir Venecuelos pirmininkų suvažiavime, įvykusiame Sao Paulo, Brazilijoje.

Sao Paulo lietuvių kolonija savo didumu prilygsta Chicagai, bet lietuviybės išsilaikymas yra labai silpnas. Senoji emigracija baigia išmirti, o jaunimas daugumoje nemoka lietuviškai kalbėti. Dedamos pastangos sulėtinti nutautėjimą, bet trūksta mokytojų ir organi-

(Nukelta į 12 psl.)

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENISKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

CHICAGO

(Atkelta iš II psl.)

zacių vadovų. Pageidauja, kad vadovai nebūtų trumpalaikiai, bet pasiliktų bent 4-6 mėnesius. Labai vertino PLJS valdybos narės R. Kemežaitės vieno mėnesio apsilankymą ir pravedimą stovyklos bei kitų kursų. V. Kleiza aplankė Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus lietuvius. Pietų Amerikos žmonės yra nuoširdūs ir visur šiltai sutiko. Ruošiasi dalyvauti II PL Dienose, įvykstančiose 1983 m. Chicagoje. Ekonominė padėtis yra labai bloga, ypač šiuo metu Argentinoje, todėl PLB komitetui teks juos paremti.

Vakaronė buvo naudinga ir joje dalyvavę susidarė apytikrį vaizdą apie Pietų Amerikos gyvenimą ir lietuvių padėtį.

Vakaronę pravedė ir vaišėms pakvietė apyl. pirm. B. Vindašienė.

SUSITIKIMAS SU KONGR. DERWINSKIŲ

Artėjant pirminiams rinkimams, susidaręs lietuvių komitetas, š. m. vasario 28 d. Jaunimo Centro kavinėje suruošė susitikimą su geru lietuvių draugu kongresmanu Edward J. Derwinskiu. Į susitikimą susirinko gražus būrys lietuvių, daugiausiai įvairių organizacijų vadovų, kurie vertina Derwinskio padarytas paslaugas lietuvių reikams.

Pobūviui vadovavo komiteto pirm. Jonas Talandis. Rinkimų išlaidoms sumažinti, buvo surinkta virš 5,000 dol. Dalyvavo ir kalbas pasakė kongresmanas Ed. Derwinski ir jo žmona. O lietuvių organizacijų vadovai savo kalbose linkėjo kongr. Derwinskiui nugalėti savo oponentą ir laimėti kovo 16 d. rinkimus.

Rengėjų pastangomis visi dalyviai buvo pavaišinti įvairiais užkandžiais ir gėrimais.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Arūnas Tamulaitis, 8 kl. mokinys, pravedęs Kr. Donelaičio lit. mokyklos Vasario 16 minėjimą. J. Tamulaičio nuotr.

KR. DONELAIČIO MOKYKLA PAMINĖJO VASARIO ŠEŠIOLIKTAJĄ

Vasario 13 d. Kr. Donelaičio mokyklų mokiniai atėjo į mokyklą, pasipuošę tautiniais drabužiais. Mes jautėme, kad tai yra ypatinga diena, nes visiems lietuviams vasario 16-oji diena buvo labai reikišminga tautos istorijoje.

Po dviejų pamokų visi mokiniai susirinkome mokyklos auditorijoje, kur įvyko minėjimas. Balkone matėsi tėvų ir svečių, kurie kas metais atsilanko į mokyklos ruošiamus mnėjimus.

Šventę pradėjome, sugiedodami JAV ir Lietuvos himnus. A. Tamulaitis, 8

Kongr. Derwinskiui linkime laimėti ir toliau ginti lietuvių reikalus JAV kongrese.

MONTE CARLO CASINO

Š. m. kovo 26 d. (penktadienį), 8 val. vak. Lietuvių Tautiniuose Namuose rengiamas Monte Carlo Casino lošimų vakaras.

Dalyvauti kviečiami studentiško amžiaus jaunimas ir vyresnieji. Įėjimo auka 2 dol. asmeniui. Veiks užkandinė ir baras. Pažadama smagi nuotaika.

Rengėjai — Korp! Neolithuania.

kl. mokinys, buvo minėjimo programos pranešėjas.

Mokyklų dir. J. Širka savo žodyje minėjo, kad švenčiame 64-sius metus nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Priminė, kad laisvės dienomis džiaugėmės tik trumpą laiką. Jis ragino mokinius didžiuotis savo tėvų kraštu, tauta ir kalba. Savo žodį baigė poeto Maironio eilėraščiu, tikėjimu į šviesesnę ateitį.

Įvadą į Nepriklausomybės akto paskelbimą perskaitė L. Balčiūnaitė, 8 kl. mokinė, o patį Nepriklausomybės paskelbimo aktą — A. Plienas, 8 kl. mokinys. Referatą "Kodėl reikia didžiuotis savo tautos praeitimi" parašė ir perskaitė 8 kl. mokinys Audrius Polikaitis. Montažą, skirtą poeto Maironio 120 metų gimimo ir 50-ties metų mirties paminėjimui, paruoštą mokyti. Reginos Kučienės, atliko visi 8 kl. mokiniai. Pradinės mokyklos 2-jo sk. mokiniai pašoko Kalvelį, o 3-jo ir 5-jo sk. mokiniai — Čigonėlį. Tautinius šokius paruošė mokyti. I. Zabarauskaitė, akordeonu palydint L. Šleterytei. Po šokių sekė dainos, kurias pravedė mokyti. A. Aleknaitė. Mokiniai padainavo Teką saulę ir Pradę aušrelę aušti. Po šių dainų 5-sios kl. mokiniai pašoko Malūną, o 6-sios kl. mokiniai — Šustą. Tautinius šokius išmokė mokyti. D. Bilaišytė, palydint akordeonu A. Polikaitiui. Minėjimo pabaigai aukštesniosios mokyklos mokiniai sudainavo liaudies dainą Subatos vakarėlį ir Tėviškę. Dainas paruošė mokyti. V. Gutauskas ir D. Polikaitis.

Kr. Donelaičio lit. mokyklų direktorius J. Širka sveikina susirinkusius į Vasario 16 minėjimą. J. Tamulaičio nuotr.

BEVERLY SHORES

VYTO KASNIŪNO, JUNR. KALBA — JO KARTOS MUMS DUOTA DOVANA

Minint Nepriklausomybės šventę, visame laisvajame pasaulyje, kur tik lietuviai gyvena, skambėjo gyvas savas žodis, išsakęs tautines mintis, jausmus, užsibrėžimus, kovoje dėl tautos laisvės. Taip pat gyvas, bet tylus, žodis visus rišo pavergtoje tėvynėje, kalėjimuose, Sibiro lageriuose. Rišosi romantiški prisiminimai, su pasiryžimais kovoje dėl laisvės. Rišosi tėvynės meilė senųjų ir jaunųjų širdyse. Prie vyresniųjų kalbėtojų, jungėsi jaunieji, išsakę savo jausmus.

Beverly Shores lietuvių klubo rengiamuose Vasario 16 d. minėjimuose kviečiami kalbėti jaunieji akademikai, išaugę, mokslus baigę, svetimame krašte, kurie tėvynę pažįsta iš tėvų pasakojimų, mokyklų, organizacijų, knygų.

Ir šiais metais rengiant Nepriklausomybės šventę, penktas iš eilės (prieš jį, kituose minėjimuose, kalbėjo dr. Tomas Remeikis, Marius Kasniūnas, Saulius Kuprys, Vilija Kerelytė), kalbėjo Vytautas Kasniūnas, junr. Jo kalba, tai jaunojo akademiko atviras, nuoširdus žodis, tai jo kartos mintys apie paveldėtą lietuviybę, jos ugdymą, žvilgsnį į pavergtą Lietuvą, viltį vėl šią šventę švesti Gedimino kalne. Kalbos pradžioje, perdavęs jaunųjų nusiteikimus, žodžiais nuvedęs į jų gyvenamąją aplinką, apgaubė lyg rūkų šią generaciją. Bet žodis po žodžio netrūkų pradėjo slinkti į šalis tamsūs debesėliai, pasirodė giedra, sušvito saulės spinduliai, kada jis pats susirū-

Minėjimas buvo užbaigtas tradicine Kr. Donelaičio mokyklų daina Su mokslu į rytojų, kurią atliko visi mokiniai.

Su pakilia nuotaika visi skirstėmės namo.

Ramunė Gaižutytė
Kr. Donelaičio aukšt. mokyklos 8 kl. mokinė

pino, o taip pat ir jo karta, jei pasiliks tik šešėliai, tai ką apie Lietuvą, lietuviybę kalbės jo generacijos vaikų anūkai, proanūkai. Ir kalbos pabaigą besiklausydami, lyg matėme sušvitusius laisvės spindulius. Tai buvo jo generacijos atvira išpažintis.

Po jo kalbos Vytautas III-sis ir Nina Kasniūnai deklamavo Vyto Palionio, K. Donelaičio mokyklos mokinio eilėrašį "Aš esu lietuvis".

Šventės minėjimą apvainikavo žymioji dainininkė Rita Markelytė-Dagienė. Ji, pritardama gitara, padainavo keletą savo kūrybos dainų, kurios buvo skirtos Lietuvos gamtos grožyboms. Verkėme klausydami "Maldos" giesmę (jos kūrybos žodžiai ir muzika), mintimis nuklydę į Lietuvą.

Nepriklausomybės šventės minėjimas praėjo labai įspūdingai. Dalyvavo daug žmonių. Laisvinimo reikalams suaukota 1105 dol. Altui — 485 dol.; Bendruomenei — 430 dol.; Vlikui — 190 dol. (s)

OMAHA

TAUTININKŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Sausio 17 d. Juozo ir Janės Agurkių namuose įvyko ALT S-gos Omahos skyriaus metinis susirinkimas, kurį atidarė pirmininkas J. Agurkis. Susirinkimui pravedti buvo pakviestas Romanas Druktenis ir sekretorium Stasys Pangonis. Pereito susirinkimo protokolą perskaitė St. Pangonis, kuris buvo priimtas be pataisų. Revizijos aktą perskaitė J. Smailys Sr., užklausių neatsirado. Valdybos pranešimą padarė pirm. J. Agurkis suminėdamas surengtą pereiną vasarą gegužinę. Būta truputį gryno pelno — tapo papildyta skyriaus kasa. O kas prisidėjo prie gegužinės surengimo savo darbu, visiems valdybos vardu padėkojo, ypatinai J. Agurkienei ir Petriulienei ir dukroms. Dar skaitė iš centro valdybos gautus aplinkraščius. Tuo pačiu pareiškė, kad jis iš valdybos pasitraukia. Po trumpo išsikalbėjimo ir dviem valdybos nariams sutikus ir toliau likti, valdybon naujuoju nariu sutiko įeiti Vytautas Arnauskas. Revizijos komisija liko ta pati — išskyrus V. Arnauską, kuris įėjo valdybon, jo vieton sutiko būti revizijos komisijoj J. Agurkis. Užbaigus susirinkimą — naujoji valdyba pareigom pasiskirstė sekančiai: pirmininkas Vytautas Arnauskas, sekretorius Stasys Pangonis ir kasininkas Stasys Petrulis Jr.

Nuoširdi padėka p.p. Agurkiams už kiekvienais metais leidimą jų namuose daryti ALT S-gos skyriaus susirinkimus. (js)

Korp! Neo-Lithuania Detroito skyriaus
pirmininkui

INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

mirus, jo žmonai PAJAUTAI, dukrai DALIAI, sūnui RIMUI su šeima ir uošvei ELENAI STASIENEI gilią užuojautą reiškiamo

Detroito Neo-Lithuanai

Žurnalistui

A. A.

DIPL. INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

mirus, jo žmonai PAJAUTAI, dukrai DALIAI ir sūnui RIMUI su žmona reiškiamo nuoširdžią užuojautą

LŽ S-gos Detroito Skyriaus
žurnalistai

INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

mirus, jo žmonai PAJAUTAI, dukrai DALIAI, sūnui RIMUI ir jo šeimai ir uošvei ELENAI STASIENEI gilią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime

Joana ir Jonas
Š v o b o s
Stasė ir Stasys
Š i m o l i ū n a i

Mano bičiuliui nuo gimnazijos metų, mano brolio Antano gimnazijos vienklauiui,

INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

amžinybėn iškeliavus, mūsų bičiuliams, kolegoms Velionio žmonai PAJAUTAI, dukrai DALIAI ir sūnui RIMUI užuojautą reiškiamo ir skausmu dalinamės

Mečys ir Eleonora
V a l i u k e n a i

A. A.

DIPL. INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

mirus, žmoną, dukterį, sūnų ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Juozas ir Janina
M a u r u k a i
Alfonsas ir Sofija
P e t r a v i č i a i
Kostas ir Sofija
Š e p u t a i

Surfside, Fla.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

ATVYKSTA HAMILTONO MERGAIČIŲ CHORAS "AIDAS"

Š. m. kovo mėn. 14 d. 4 val. p. p. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre Hamiltono mergaičių choras "Aidas" su sol. R. Strimaičiu, vadovaujant muz. Jonui Govėdui, savo gražiomis dainomis žavės detroitiečius. Šis choras savo gastrolėmis yra aplankęs, ne tik Kanados ir Amerikos lietuvių kolonijas, bet taip pat koncertavo Anglijoje, Vokietijoje, Italijoje ir Pietų Amerikos lietuvių kolonijose. Apie choro atliktas dainas atsiliepimai yra geriausi. Choras lanko lietuvių kolonijas ir dainuoja nuo 1970 metų. "Aidas" šiuo metu savo skaičiumi yra sumažėjęs, bet dainavime pasiekęs aukštą meninį lygį ir yra numatęs greitai laiku aplankyti ir Australijos lietuvių.

Choras atvyksta Amerikos lietuvių radijo klubo "Lietuvių Balsas" kvietimu. Atvykę į šį koncertą paremsite ne tik aidietes, bet ir Lietuvių Balsą, kurio programą girdime kiekvieną sekmadienį nuo 8:15-9:00 val. ryto.

LB RINKIMAI

JAV LB X-sios Tarybos ir VI-tojo PLB seimo atstovų rinkimai įvyks š. m. gegužės 8-17 d.

Michigano apygardos rinkimo komisijos pirm. Česlovas Stanulis, 1540 Ledbury Drive, Bloomfield Hills, Mich. 48013, tel. (313) 852-7684, nariai — Stepas Smalinskas ir Antanas Janušis. Detroito apylinkės pirmininkas — Edvardas Skiotys, 30217 Acacia, Livonia, Mich. 48154, tel. (313) 261-8373, nariai — Antanas Micūnas, Juozas Duoba, Vladas Simutis ir Linas Mikulionis.

ISDALINTOS DOVANOS

Vasario 28 d. švento Antano parapijos patalpose Birutės draugijos Detroito skyriaus buvo pravesta loterija ir paskirstytos dovanos. O tų dovanų buvo daug. Birutietės ta savo suruošta loterija padarė 400 dol. pelną, kuris visas pasiūstas Lietuvos atstovybės Washingtono pastatui remontuoti. Dovanų išdalinimą pravedė Stasys Šimoliūnas, talkininkaujant Baužaitėms.

KULTŪROS KLUBO VALDYBOS POSĖDIS

Vasario 28 d. šv. Antano patalpose įvyko Detroito lietuvių kultūros klubo valdybos posėdis. Posėdyje bu-

vo aptartas "Rytų Lietuva" knygos pristatymas, kuris įvyks kovo 21 d. ir Maiornio minėjimas — gegužės 16 d. Abu renginiai įvyks šv. Antano parapijos patalpose.

BLYNAI

Šv. Antano parapijos kavinėje vasario 28 d. buvo kepami blynai. Ir tie blynai parapijai davė 170 dol. pelno.

ROCHESTER

VASARIO 16-TOS MINĖJIMAS

Šiomet Vasario 16-tos minėjimas įvyko vasario 21 d. parapijos salėje. Žmonių kaip visuomet čia nėra daug, tai nedaug dėl blogo kelio ir susirinko. Bet paprastai susirenka tie, kurie visur į lietuviškus rengimus ateina.

Rochesteriečiai Lietuvos reikalui yra gyvi, ir šį kartą sudėjo 2065 dolerius. Dar tikimasi gauti iš tų, kurie nedalyvavo.

Prėlegentas buvo iš Bufalo prof. Julius Slavėnas, kurio tėvas Lietuvoje buvo astronomijos profesorius.

Žinoma, kaip jau būna, taip ir čia miesto meras pasiskelbė Lietuvos dieną, kas bent lig šiol nedaug padeda Lietuvos laisvinimo reikalui, nebent papildyti korespondencijos eilutes. Minėjimo proga buvo ir bažnyčioj pamaldos, o salėje šokių ir

Julius Slavėnas kalba Vasario 16 minėjime Rochester, N. Y.

dainų pasirodymas.

Rochesterio visuomenė gana aktyvi. Neseniai buvo BALFo vakus, surinko 1575 dol.

Aukų sumą lėmė ir tai, kad Beresnevičius, Petrauskas ir Žiūrienė aukėjo po šimtinę. Tai labai gražus pavyzdys, kuriuos turėtų ir kiti pasekti net tik Rochester.

Jeigu jau sakoma daug aukų surinko St. Petersburg, Floridoj, kur buvo 400 žmonių, tai ir ten proporcingai pagal Rochesterį turėtų būti surinkta iki kokių 15,000 ar arti to. Taip, kad rochesteriečiai gali savo dosnumu ir pasididžiuoti.

ALTui ir BALFui vadovauja lig šiol Juozas Jurkus, kuris Lietuvos reikalui aukuoja ir laiką ir lėšas. (a)

Mielam krikštotėvui

A. A.

JONUI GAIŽUČIUI

mirus, jo žmonai PAJAUTAI, dukrai DALIAI, sūnui RIMUI su šeima, gilią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdi

Danutė Miškinytė

INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

mirus, jo žmoną PAJAUTĄ, dukrą DALIĄ, sūnų RIMĄ su šeima, gimines ir artimuosius giliai užuojaučiame ir kartu liūdime

Elena, Vytautas ir Antanas
M u s t e i k i a i

HARTFORD

VEIKLA PAINIAVOSE

Pirmosios emigracijos lietuvių čia ir apylinkėse buvo didokas skaičius. Beveik, visi negrįžtamai iškeliavo Anapilin mums palikdami: 3 aukštų mūro namą su 3 salėmis, 2 virtuvėmis, Klubo barą ir svetainę. Viskas buvo išmokėta ir dar banke grynais 90,000 dol.

Pagal klubo įstatus nariai išsirinkdavo direktorius, o šie samdydavo šeimininką, kuris viską tvarkė. Į direktorius daug buvo išrinkta atvykusių po 1949 metų. Valdyba su šeimininku sutarė gerai, bet klubo pajamos kasmet mažėjo, nes nei valdyba, nei šeimininkas neparodė sugebėjimo klubo finansiniuose reikaluose. Apie 1978 m. paaiškėjo, kad banke buvo pinigai išleisti, o šeimininkas valdydamas barą neuždirba apmokėti mokesčius ir dirbantiems atlyginimus. Tada nutarta namus parduoti, bet neatsirado pirkėjo. Valdybai atėjo mintis į galvą, kad namo vidų reikia atitinkamai atremontuoti ir atidaryti gerą restoraną.

Klubų valdyba restano šeimininku išrinko St. Baltauską, kuris visomis išgalėmis ieškojo paskolų žadėdamas mokėti 20%. Patalpos vidų paruošiamos restoranui. Jo atidarymas įvyko 1980 metų rudenį. Restoranui duotas "Taurus" vardas. Atidarymo vakare svečių atsilankė apie 200. Maisto kainos panašios į kitų restoranų, bet taurių gėralų kainos išbaidė visus likusius klubo narius. "Taurus" vidų atrodė gražiai, bet grojančio džazo orkestro nebuvo klausančių, valgančių, geriančių...

Restoranui aptarnauti buvo susamdyti visi svetimtaučiai, kurie turėjo būti magnetu sutraukti ir tokią klientūrą.

Užklausus St. Baltauską kaip sekasi restoranui, visada paaiškindavo, kad kuogeriausia, tik apyvartai trūksta pinigų. Visais kanalais ir per lietuvių radijo valandą buvo prašoma paskolinti restoranui. Už paskolas žadėjo mokėti 20%. Klubo direktoriai išdavė

įgaliojimą St. Baltauskui, kad surastų didesnę sumą. Pagal tą įgaliojimą New York lietuvių Kredito Unijoj Kasa įkeitė klubo namą.

Klubo direktoriai vietiniai, dauguma jų atvykę po karo, baigę čia universitetus, visi gerai išikūrę, bet savo keista veikla — nesuprantami. Jie per savo veiklos apie 2 m. neturėjo revizijos, narių visuotiniuose susirinkimuose finansines apyskaitas atidėdavo sekančiam susirinkimui. Tikrenybėje jie rūpinosi, tik daugiau priskolinti...

1981 m. pabaigoje St. Baltauskas gavo už namo įkeitimą 150 tūkstančių iš 18%. Kai kuriems asmenims jis grąžino paskolas. Parašė pareiškimą, jog atsisako iš "Taurus" restorano šeimininko pareigų ir grąžino raktus. Po to ir klubo direktoriai atsistatydino.

Klubo nariai sušaukė visuotiną susirinkimą, išrinko komisiją, kuri pasamdė advokatą, kuris nustatė, jog direktorių valdyba su "Taurus" šeimininku St. Baltausku paliko per 250 tūkstančių dol. skolos. Tolimesnį klubo likimą nulems teismo sprendimas. Klubas dar veikia iki teismo vadovaujamas išrinktos komisijos. Klubo patalpos buvo visų organizacijų — namai! Nebus savų namų — nebus ir kultūrinės veiklos.

★ Vasario 16 d. minėjime išsamią kalbą pasakė LB Bostono apygardos pirmininkas V. Izbičkas. Minėjimą pravedė LB apylinkės valdyba sujaukdamą Vasario 16 d. dvasią, nes ji neleido aukotojui laisvai apsispręsti, o tuo pačiu pažeidė LB Krašto Valdybos pirmininko V. Kutkaus atsisaukimą, kuris rekomendavo laisvą aukotojo valią. Minėjimas įvykdytas varganoj parapijos salėj. Kodėl nepasinaudota gera klubo patalpa? Sekančiais metais minėjimas turėtų būti praves-tas visų organizacijų sutarimu.

Šįmet laike Vasario 16 d. minėjime šeštadieninės mokyklos mokiniai deklamavo patriotinius eilėraščius. Visiems mokytojams didelė padėka, kad mokiniai buvo

Hartfordo "Berželio" Tautinių Šokių Grupės mergaitės savo dešimties metų jubiliejiniam koncerte, vasario 20 d. atlieka Linelį.

M. Banevičiaus nuotr.

HARTFORDO "BERŽELIS" ATŠVENTĖ DEŠIMTMETĮ

Dešimties metų ir tūkstančio valandų repeticijų apvainikavimas įvyko š. m. vasario 20 d., Hartfordo lietuvių klube, surengtame šokių grupės koncerte-baliuje. Pilnai užpildytos salės žiūrovai buvo sužavėti nuo pat meniško ir jaudinančio 57 šokėjų išėjimo iki paskutinio šokio ir dainos. Tai buvo puikiai ir smulkmeniškai paruošta ir atlikta šokių ir dainų pynė.

"Berželio" šokėjai pašoko net 13 šokių ir padainavo 4 dainas. Šokiai buvo puikiai išmokyti, kad net sunku buvo pastebėti kada šokėjai pasikeisdavo, ir šokdavo jau kitą šokį. Publikai buvo įsidalinta turin-gas, su daug gražių nuotraukų, paruoštas leidinys-programa.

Meninei programai pasibaigus, buvo pristatyti visi šokėjai asmeniškai, pažymint kiek metų jau šoka "Berželyje". Po to, buvo pagerbti muzikas J. Petkaitis ir E. Radionovas įgroję tautinių šokių muziką akorde-

tikrai gerai išmokyti.

Gegužės 31 d. buvo sėkmingai įvykdytas Rytinio pakraščio tautinių šokių jaunimo šventė. Rengėjai kreipėsi į visuomenę pagalbos. Visuomenė juos išgirdo. Būtų laikas susiprasti ir paskelbti visuomenei pajamų-išlaidų apyskaitą.

Vasario 20 d. vakare Erdvioje lietuvių klubo salėje "Berželis" tautinių šokių jaunimo grupė šventė savo veiklos dešimtmetį. Pašoko 15 šokių, o grupėje buvo per 50 šokėjų. Šokėjai tautiniuose kostiumeliuose labai žaviai atrodė.

Muzikas J. Petraitis publikai suteikė labai prasmingą pokštą. Tuo pačius šokėjus išmokino labai gražiai padainuoti 4 dainas. Svetainė sudrebėjo nuo griausmingo plojimo. Tai-gi, nuo to vakaro "Berželis", ne tik linksta šokdamas, bet ir siūbuoja dainuodamas. "Berželis" visą 10 metų buvo ugdomas Dalia Dzikienės.

A. Kadagys

onu ir grupės muzikos vadovas A. Dzikas. "Berželio" vadovė Dalia Dzikienė buvo ypatingai pagerbta ir apdovanota lėkšte su ide-gintu šokėjų reljefu, tautine juosta ir gėlėmis.

Hartfordo lietuviai jungiasi prie daugelio linkėjimų iš toli ir arti, kad "Berželis" sulauktų dar daug sukaktuvių dirbant Lietuvos labui!

Lionginas Kapeckas

Aukos Dirvai

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

J. Dabrega, Broekton 3.00
J. Roland, San Francisco 3.00
A. Keturakis, Boston 3.00
Z. Case, Sacramento 3.00
K. Bačauskas, Woodhaven 8.00
J. Mardosas,
St. Petersburg 3.00
A. Kizys, Euclid 8.00
St. Bliudnikas, Rochester 3.00
K. Butkus, Woodhaven .. 3.00
K. Žukauskas,
Sunny Hills 13.00
J. Paškus,
Pompano Beach 3.00
A. Zaprackas, Royal Oak 5.00
V. Melinis, Matawan 3.00
Dr. J. Jakštas, Cleveland 10.00
S. Dabkus, Toronto 8.00
J. Kasakaitis, Toronto .. 3.00
J. Žemaitis, Chicago 8.00
A. Garmus, Juno Isles .. 8.00
A. Krinickas, Maspeth .. 5.00
J. Činkus, Downers Grove 3.00
M. Vilutis, Chicago 3.00
A. Ridikas, Afton 3.00
J. Drasutis, Pittsburgh .. 5.00
D. Bartulis, Lakewood .. 1.00
A. Miselis, Chicago 3.00
J. Bevins, Sarasota 3.00
J. Deksnys, Vineland 3.00
P. Mikšys, Juno Beach .. 5.00
V. Olienė, Wheeling 5.00

J. Maldėnienė, Chicago .. 3.00
D. Averka, Dorchester .. 3.00
T. Varanka,
Clarendon Hills 8.00
B. Dagienė, Clearwater .. 3.00
Dr. D. Giedraitis, So. Elgin 8.00
Dr. A. Lipskis,
La Grange Park 3.00
Lietuvių Fondas, Chicago 10.00
E. Augustaitis, Chicago .. 3.00
E. ir J. Šišai, Glendale .. 3.00
J. Šepetys, Detroit 10.00
M. Noreika, Woodhaven 3.00
G. Biskis, Clarendon Hills 18.00
M. Valiukėnas, Brockton 3.00
P. Bulkė, Hamilton 100.00
G. Karsokienė, Cleveland 4.00
Ig. Serapinas, Chicago .. 10.00
Tautinių Šokių ansamblis
"Berželis" Hartforde .. 15.00
A. Simonaitis, Chicago .. 8.00
B. Žiugžda, Cleveland .. 3.00
Vl. Plečkaitis,
Richmond Hts. 3.00
A. Bašys, New York 3.00
J. Smailys, Omaha 5.00
St. Slizys, Dearborn 3.00
J. Jasinevičius, Euclid .. 5.00
J. Saladžius, Chicago 5.00
K. Marcinkevičius,
Cleveland 5.00
Dr. F. Tallat-Kelpša,
Chicago 15.00
V. Matulionis, Cleveland 3.00
Dr. E. Čeičys, Parma 8.00
G. Juškėnas, Cleveland .. 10.00
A. Dirgėla, Chicago 3.00
M. Neura, Brunswick 3.00
K. K. Pažemėnas,
Palos Verdes 20.00
K. Kidolius, Hartford 8.00
K. Laikūnas, Monee 4.00
R. Venclovas, Australija 5.01
V. Juodvalkis,
Panorama City 8.00
St. Mankus, Chicago 10.00
T. Ramonis, Cleveland .. 3.00
A. Kalvaitis,
Ormond Beach 6.00
J. Kartanas, Omaha 3.00
Dr. G. Venk, Toledo 6.00
J. Bubelis,
Wisconsin Dells 3.00
F. Navickas, Cleveland .. 5.00
J. Virpša, Chicago 8.00
E. ir A. Švažai,
Downer Grove 13.00
V. Kutkus, Dearborn 8.00
P. Račkauskas, Dorchester 3.00
J. Preibys, Detroit 3.00
J. Jankaitis, Toronto 3.25
J. Barzevičius, Toronto .. 3.25
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

Mylimai Sesutei

A. A.

JANINAI WASNIEWSKIENEI,

mirus Lenkijoje, IRENAI MATONIENEI, jos vyrui VYTAUTUI, dukrai DANUTEI, sūnui JONUI, ir jų šeimas giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Br. Impolėnienė
P. S. Dideliai
K. J. Kauliniai
S. J. Melnikai
V. A. Gruzdziai
Al. G. Dilbai

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 St. Euclid, Oh. 44119

(216) 486-2530

RITA MATAS - G.R.I.-BROKER

Certified Appraiser

BROCKTONO LIETUVIAI IŠKILMINGAI PAMINĖJO VASARIO ŠEŠIOLIKTĄJĄ

KOVOS UŽ LAISVĘ STIPRINIMO ŠVENTĖ

Brocktone lietuviai Vasario šešioliktąją 64-ąją Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventę, keliose vietose, skirtingose dienose deramai paminėjo.

Vasario 11 d. miesto meras David E. Crosby savo kabinete pasirašė proklamaciją skelbdamas vasario 16-ąją Lietuvos dieną Brocktone. Jam padėkota ir įteikta tautiniais raštais dekoratyvinė juosta.

Vasario 14 d., sekmadienį, po 10 val. lietuviškųjų pamaldų šv. Kazimiero bažnyčioje. Lietuvos ir Amerikos vėliavėlėmis papuoštais automobiliais didelę Lietuvos vėliavą lydėjo į miesto centrą, Legion Parkway aikštę, kuri vasario mėn. pavadinta "Mindaugo gatve". Lietuvos vėliavos iškėlimo iškilmėms vadovavo Alto pirm. R. Bielkevičius ir miesto viešųjų darbų viršininkas, Lietuvos vėliavos mecenatas Frank Wallen. Lietuvos himną giedant mūsų trispalvė pakilo laisvai plėvėsuoti savaitei.

Vasario 17 d. 12 val. miesto rotušės 3-čias aukštas tapo lietuvišku. Lietuviškai muzikai per garsiaikalbį sklindant, svečiai lietuviškai kalbasi, išpuošta — geltona, žalia, raudona spalvų staali, ant jų gražiai išdestytas lietuviško skonio maistas ir linksmas visus svečius sveikina šio aukšto lietuviškos sielos šeimininkas Fr. Wallen (Valungevičius), kuris Vasario 16-tos proga suruošė lietuviškai paruoštų valgių miesto pareigūnams, savo ir kitų skyrių įvairiaučiams tarnautojams ir lietuviams brocktoniečiams, vaišes. Wallen jau keleri metai Vasario 16-osios šventės proga suruošia tokias vaišes. Klebonas kun. P. Šakalys sukalbėjo maldą. Vaišėms įpusėjus Alto pirm. R. Bielkevičius lietuvių vardu padėkojo Wallen už tokias puikias vaišes ir įteikė su gražiu įrašu knygą "Opposition Soviet in Lithuania, 1945-1980" — Tomo Remeikio, O. E. Ribokienė įteikė lietuvių iaudies meno meno raštais išaustą kaklaraštį. Visi sugiedojo "Ilgiausių metų" ir audringais plojimai padėką už Lietuvos ir lietuvių imponuojančiai su svetimtaučiais supažindinimą.

Vasario 21 d. pagrindinis Vasario 16-osios minėjimas. 10 val. šv. Kazimiero bažnyčioje Alto užprašytos Mišios už Lietuvą. Gražiai sušė 18 vėliavų uniformuoti Martyno Jankaus kuopos šauliai, A. L. R. Katalikų Moterų Sąjungos 15 kuopos

moterys tautiniais rūbais pasirėdžiusios, parapijos mokyklos mokiniai, jų orkestras ir "Gintarėlių" būrelis. Mišias ir pamokslą į tėvynę keliančių minčių pasakė kleb. kun. P. Šakalys. Choras vedamas komp. J. Gaidelio iškilingai, keliančiai giedojo. Po Mišių choras su tikinčiaisiais bažnyčią virpinančiai sugiedojo Lietuvos himną ir Marija, Marija. Pasibaigus pamaldoms mokiniai gražiai sustoję špaleriu išleido išnėšamas vėliavas ir visi vyko automobiliais papuoštais Lietuvos ir Amerikos vėliavėlėmis į Mindaugo aikštę — Lietuvos vėliavos nuleidimo iškilmės. Aikštėje mokyklos orkestras vedamas mokytojos seselės Marijos Barhman Šakalytės vėliavų su palydovais eisena lydėjo prie didžiosios iškeltosios vėliavos, kuri savaitei laisvai plėvėsuodama praeiviams sakė, kad už Atlanto tebėra Lietuva ir jos vaikai gyvi, nors šios šventės taip iškilingai negali švęsti, nors Lietuvos vėliavos neiškeltos, bet jos tautos širdyse tebėra ir viltį tebenešioja, kad Laisvės rytas išauš ir visame krašte Lietuvos trispalvės laisvai sužydės tautą stiprinančiai.

Po trumpo Alto pirm. R. Bielkevičiaus žodžio, — vėliavos mecenatas Fr. Wallen, Lietuvos himną giedant, pamažu ją nuleido. Amerikos himną sugiedojo, Mindaugo aikštėje iškilmės baigėsi. Jos buvo tęsiamoms 3 val. p. p. šv. Kazimiero parapijos auditorijoje. Šios šventės auditoriją sudarė dauguma jaunimo, vidurinėsios kartos lietuviai ir jų draugai amerikiečiai.

Šventės minėjimo gražiai išspausdintas programmas kiekvienas įeidamas gavo. Šventę atidarė p. R. Bielkevičius visus pasveikino, pakvietė sunešti vėliavas tvarkomas M. Jankaus šaulių kuopos pirm. P. Šaulio. Visi sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Kleb. kun. P. Šakalys sukalbėjo invokaciją. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą skaitė — Eligijus Sužiedėlis, kuris ir tolimesniam šventės minėjimui vadovavo.

Šventės proga lietuvių sveikino Brocktono miesto viešųjų darbų viršininkas Fr. Wallen ir miesto meras David E. Crosby. Jų abiejų sveikinimai ir linkėjimai buvo kupini nuoširdumo Lietuvai ir lietuviams tėvynėje ir išeivijoje gyvenantiems.

Pagrindinę minėjimą kalbą pasakė svečias inž. Vytautas Izbičkas "Vasario še-

Brocktono miesto meras David E. Crosby pasirašo proklamaciją Vasario 16 proga, dalyvaujant organizacijų atstovams. Iš kairės: Brocktono Lietuvių Tarybos pirm. Romualdas Bielkevičius, Elzbieta Ribokienė, Julija Šaulienė, Irena Lewis, Ona Eikiniene, Albina Baškauskienė, miesto viešųjų darbų viršininkas Frank M. Wallen. S. A. Bauman nuotr.

šioliktoji ir mūsų uždaviniai laisvės besiekiant". Prelegentas pasidžiaugė Brocktono lietuvių gražia veikla. Jis sakė: Jūs čia turite stiprų chorą, jaunimo ansamblį "Sūkurį", solistę Marytę Bizinkauskaitę, lietuvišką parapiją, lietuvių organizacijas, veikėjus, kurių išeivijai taip reikia, kurių kai kur jau trūksta. Lenkiame galvas visiems, kurie dirba. Prelegentas turiningoje kalboje gyvais pavyzdžiais nukėlė mus į Lietuvos praeitį su jos sėkme ir nesėkmėmis. Paskaita buvo įdomi, aktuali, su dėmesiu išklausyta, žodžiu ir plojimais prelegentui padėkotoj.

Rezoliucijos visų persiskaitytos programose. Minėjimo vadovui pasiūlius priimti, ar atmesti — buvo priimtos. Jas rengėjai išsiuntinėti pažadėjo, galimai greit: šio krašto prezidentui, valstybės sekretoriui, Jungtinėms Tautoms, steito senatoriams, kongresmanams ir žymiesiems spaudos atstovams.

Pertraukos metu aukotojai pagal laisvą apsisprendimą Lietuvos laisvinimo reikalams vokuose sudėjo aukas. Suaukojo minėjime ir prisijungė negalėję jame dalyvauti. Gauta per \$2,000.

Meninę programos dalį pradėjo mūsų žavusis jaunimas "Sūkurio" mažųjų ir vidurinėsios grupės šokėjai vedami šokių žinovo Vytauto Bruzgio gražiai sutartinai pašoko 5-kis šokius. Juos muzika lydėjo Marytė Crowley, Marytė Carleton ir Brian Pierce. Šokėjais auditorija gerėjosi, jiems plojimu nesigailėjo, audringai plojo. "Sūkurio" šokėjus ir jų lietuvių liaudies sukurtąjį meną matysime Brocktone, kovo 27 d. 7:30 val. vak. Massasoit kolegijos teatre su Southeastern simfoniniu orkestru koncerte. (Ten šoks vyresniųjų ir vidurinės grupės šokėjai).

Po šokėjų sceną užpildė šv. Kazimiero parapijos choras vedamas komp. J. Gaidelio. Padainavo Malda už Tėvynę — J. Gaidelio, Kur bėga Šešupė — Č. Sasnausko, Anuo pusėj Nemunėlio — J. Švedo ir Kur giria žaliuoja — J. Gudavičiaus. Štai ir mūsų solistė M. Bizinkauskaitė su akomponiatorium James Hay gražiai padainavo: Ten, kur Nemunas banguoja — A. Kačanausko, Žvaigždutė — B. Dvariono ir priedui linksma dainą — Auditorija dėkojo. Ir vėl auditorijos džiaugsmui choras 4 dainas lietuvių guodžiančiai padainavo: Iš visų kraštų — S. Gailevičiaus, Iškasiau šulinėlį — J. Švedo, Laisvės dainą — J. Žilevičiaus ir lietuvių esame mes gimę — S. Šimkaus. Uždarymui

minėjimo choras su visais maldaujančiai Marija, Marija sugiedojo.

Vėliavas išnešus R. Bielkevičius visiems padėkojo ir pakvietė pasivaikinti moterų sąjungos paruoštomis vaišėmis vadovaujant O. Eikinienei su talka brocktoniečių.

Svečiai dar ilgai užtruko. Vaišinosi, šventės įspūdziais dalinosi, jaunimas džiaugėsi. Visi dvasiniai ir fiziniai sotūs su ryžtu dirbti, kad išeivija tapusi pasauline jėga dar stiprėtų, kad nebūtų sumenkinta daromų pastangų okupanto mus suniekinti, mus sumenkinti. Kad Vasario 16-ji viso pasaulio lietuvių salelėse, kaip jūros bangos būtų nesulaikomai plėtojamos, kol mūsų tėvynė prašvys naujo prisikėlimo rytas.

E. Ribokienė

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius. dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

KUN. JONAS ŽVIRBLIS — tautiškuoju gyvenimo keliu

Su Vilties žurnalu, sraunia upe išsiliejusi tautinė mintis, sutraukė daug kunigų, kurie su kun. Juozu Tumu-Vaižgantu sakėsi esą romantikai — tautininkai, mylį lietuvišką žemę, tapdami savosios, lietuviškos visuomenės tarnais. Buvau surinkęs eilės kunigų pasisakymų, kodėl jie pasirinko visuomeninį tautiškąjį kelią. Kelis kartus lydėdamas ministerį pirmininką Juozą Tūbelį jam lankantis provincijoje (jis dažniausiai būdavo primamas klebonijoje) „girdėjau, kaip senosios kartos kunigai didžiuliamiesi pasisakydavo esą tautininkai, bet jiems neleidžiama juose veikti.

Kartą įsikalbėjus su kun. Jonu Žvirbliu apie spaudą, sužinojau, kad jis uoliai bendradarbiauja Dirvoje, pasirašydamas Jono Paskutiniojo slapyvardžiu.

Viename laiške jis rašo: „Dirvą labai myliu. Ji turi tiesią tautiškąją-lietuvišką linkmę, kurią aš, jau būdamas Debeikių pradžios mokykloje, pasisavinau iš mano mokytojos panelės Julijos Smetonaitės (mirusio prezidento Antano Smetonos sesuo). O, kad visi mūsų tėvynainiai eitų tautiškąją linkmę! Linkėtina, kad ir žurnalistai rodytų, skiepytų tą linkmę!“

Jeį sakoma, kad gyvenime sutikti žmonės, tai gyvoji enciklopedija, ir džiaugies kai kuriuos pažinęs, susidraugavęs, tai ir susikęs su kun. Jonu Žvirbliu, jauti dvasinį malonumą, norą pasikalbėti.

Lietuvių žurnalistų Sąjungai įkūrus Dr. Petro Daužvardžio fondą, kun. Jonas Žvirblis buvo vienas iš pirmųjų, atsiuntęs didesnę auką. O pradėjus jauniems žurnalistams skirti premijas, jis ir toliau rėmė fondą ir buvo „Lietuvio žurnalisto“ leidinio garbės prenumeratorius, nuolatinis žurnalistų parengimų lankytojas-rėmėjas, nežiūrnt ilgo 250 mylių kelio.

Kun. Jonas Žvirblis gimė 1911 metais rugsėjo 18 d.

VYTAUTAS KASNIŪNAS

Gyvenimo šviesą išvydo sekmadienį, 10 val. ryte, kada gretimoje parapijos bažnytėlėje buvo laikomos šv. Mišios. Motina, meldama dėkojo Dievuliui ir, pasakė, kad šis tryliktasis vaikas bus kunigas. Tai įsidėmėjo tėvas ir prie motinos tuo laiku buvusi kaimynė.

Kun. Jonas Žvirblis

Gimnaziją lankė Utenoje, po to, vienus metus mokėsi Aukštesnioje technikos mokykloje. Jausdamas dieviškąjį pašaukimą, įstojo į Telšiu Kunigų seminariją.

Išsipildė motinos žodžiai ir norai (ji mirė 1919 m. rugpiučio 15 d., palikdama mažametį Jonuką 8 metų), ir 1938 metais balandžio 16 d., Velykų šeštadienį, 10 val. ryto buvo įšventintas kunigu. Dirbo Telšių vyskupijos šatės, Kruopių, Gargždų ir Krekenavos parapijose.

Po Antrąjo pasaulinio karo studijavo Romoje krikščioniškąją archeologiją. 1946 metais išvyko į Čilę ir vienuolika metų kungavo Santiago de Chile mieste. 1957 metais persikėlė į JAV ir iki užtarnautos pensijos dirbo Grand Rapids parapijoje.

1967 m. Mykolas Morkūnas išleido jo paruoštą dvasiškų minčių rinkinį, pasirašyta Jono Paskutiniojo slapyvardžiu. Išėjus iš spaudos knygai, Draugas rašė: „Autoriaus pasirinktas pseudonimas Jonas Paskutinis gali kam atrodyti pretenzingas“.

Kartą užsiminus ir paklaustas dėl to slapyvardžio, kun. Jonas Žvirblis patikslino, kad jokių pretenzijų neturėjo ir jį pasirinko, nes trylikos vaikų šeimoje, buvo paskutinis — jauniausias. Pirmąjį vaiką tėvai pakrikštijo Jonu, kuris mirė vaikystėje. Tėvams parinkus jam Jono vardą, ir jam esant šeimoje paskutiniui, lyg ir pritiko Jono Paskutiniojo slapyvardis. Tokiu pseudonimu jis pasirašydavo bendradarbiaudamas spaudoje.

Kun. Jonas Žvirblis tiek pasikalbėjimuose, tiek laiškuose apie save mažai ir nenoriai pasakoja. Pareiginas, kiek sąlygos ir laikas leidžia nuo tiesioginių įsipareigojimų, dirba lietuvišką darbą. Labai jautriai išgyvena tremties dienas.

Juokaudamas kartą pasakojo, kaip atsidūrė Pietų Amerikoje. Sako, rodos, 1928 metais, jam būnant gimnazistu, į tėvo namus įsibrovė čigonė. Gavusi liūtą, nenurimo nebusi iš rankų delnų. Pagriebusi ranką, sušuko: „Tau, jaunuoli, tolimas kelias, vadenynais plauksi, Braziliją lankysi“. Tėvui, kuris norėjo matyti jį kunigū, tas būrimas nepatiko, ir, kaip mes visi, juo netikėjom. Bet ši kartą čigonėlė nemelavo, ir kun. Jonas Žvirblis Brazilijoje lankėsi.

Laiškuose kun. J. Žvirblis mena savo tėviškę, gražias dienas, praleistas prie šventosios upės, apie pašaukimą, kunigystę, ir vienvėdės valandas. Rūpinasi spauda ir sako, kad džiaugsmas užlieja širdį, skaitant jaunųjų spaudos bendradarbių straipsnius.

Kai neseniai rašytame laiške užsiminiau apie jo 70 metų sukaktį, jis atsakė, kuklumo skraiste pasipuošęs, esąs paprastas, apvilktas amžinąja kunigyste. „Metai bėgo ir prabėgo nepalikę žymės, giliai įmintų pėdsakų. Nelemti istoriniai lūšiai atnešė daug skaudžių neseškių, slėgė tolimi nuotoliai, gyvenant svetimuose

BOSTONO LIETUVIAI

PAMINĖTAS ŠIAULIŲ TEATRAS

Vasario 27 d. Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubo susirinkime buvo paminėtas šiaulių valstybinis dramos teatras, kuris dar buvo vadinamas ir skrajojantčiu teatru. Jis buvo įsteigtas 1931 m. Per 10 savo gyvenimo metų teatras pastatė 57 veikalus, iš kurių 23 buvo lietuvių dramaturgų parašyti.

Klubo pirmininkė Elena Vasyliūnienė gražiai supažindino su susirinkimo prelegente, šiaulių teatro žvaigžde — aktore Liucija Rutkauskaite-Tvirbutiene.

Prelegentė labai įdomiai pasakojo apie to teatro vargus ir pasisėkimus. Teatras vaidino ne vien šiauliuose, o apkeliavo su savo pastatymais visą eilę didesnių ir mažesnių Lietuvos miestų ir miestelių. Kartais tekdavo vaidinti gana nepaprastose sąlygose. Grimočiai kartais reikėjo gerokai toliau kituose namuose nuo salės, kurioje reikėjo vaidinti. Ir kaip juokingai atrodė, kada nusigrimavę ir teatro rūbais apsirengę eidavo per gatves į salę. Kartą buvo salė antrame aukšte, o grimočiai reikėjo pirmame aukšte. Pertraukos metu, kada reikėjo pasikeisti rūbus ir panašiai, reikėjo lipti pro langą kopėčiomis į pirmą aukštą ir taip pat atgal. Kartą vaidinant veiklą, kuris turėjo vaizduoti karštą vasarą, o salė buvo nešildoma. Įėjus į salę purtė drebulys ir kaleno dantys. Kai kur scenos buvo tokios mažytės, kad dviese vos galėjo apsiskuti, o aukštesiems vyrams nebuvo pakankamai aukščio atsistoti.

Ir taip Liucija Tvirbutienė klausytojus pavedžiojo po tas vargonas šiaulių teatro keliones, salės ir panašiai. Ir nepaisant to viso vargo, šiaulių valstybinis dramos teatras išvarė gilią kultūrinę vagą Lietuvos provincijoje.

Paskutinis vaidinimas prieš pasitraukiant iš Lietuvos vyko šiauliuose. Buvo vaidinamas Vincas Kudirka. Tvirbutienė vaidino Valeriją. Kai ji atsiklaup-

si prie sergančio Kudirkos ir jam prašant pradėjusi skaityti: Lietuva tėvynė mūsų. Salė visa sustojusi pradėjusi kartu giedoti Lietuvos himną. Tai buvęs nepaprastai jaudinantis momentas.

Po šios paskaitos, buvo visa eilė klausimų ir dalijimosi paskaitos įspūdžiais. O vėliau visos klubo narės leidosi užkandžiams į klubo užkandinę.

ATVYKSTA KELEČIUS IR DIKINIS

Lietuviškosios Skautybės Fondo valdybos kviečiama atvyksta į Bostoną Chicago lietuvių teatro grupė su Jonu Kelečium ir Algimantu Dikiniu. Programoje: Vinco Krėvės RAGANIUS ir P. Andriušio, K. Donelaičio ir O. Milašiaus kūryba.

Spektaklis įvyks Lietuvių Piliečių Draugijos II-čio aukšto salėje, šeštadienį balandžio mėn. 3 dieną. Pradžią 7 val. vakare. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Spektakliui vietos numeruotos. Bilietų kainos — 10 dol., 8 dol. ir 4 dol. studentams. Bilietų platintojai Bostone: Laima Kiliulienė telef. 861-1465, Kostas Nenortas tel. 825-1832. Providence: Saulė Šatienė telef. 884-9572.

DIDYSIS KUNIGAİKSTIS ALGIRDAS

Dr. Algirdo Budreckio parašytos knygos „Didysis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas“ pristatymas Bostone įvyks kovo 14 d. Tautinės Sąjungos namuose. Apie knygą kalbės Elena Vasyliūnienė, o ištraukas paskaitys aktorė-režisierė Aleksandra Gustaitienė. Taip pat kalbės ir knygos autorius dr. Algirdas Budreckis. Po oficialios dalies vyks vaišės. Visi kviečiami dalyvauti. Pristatymą rengia LMF Bostono klubas.

• Jonui Valiukoniui, gyv. Bostone, kuris jau seniai serga, Dirva užprenumeravo jo bičiulis ir mūsų korespondentas Bostone Povilas Žižkus. Sveikiname.

PARENGIMAI

• Kovo 14 d. Moterų klubas rengia dr. A. Budreckio knygos „DLK Algirdas“ pristatymą Tautinės Sąjungos namuose. Pradžią 3 val. p. p.

• Kovo 21 d. Minkų radijo valandėlės 48 metų sukaktuvinis renginys, South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Meninę ir šokių programą atliks „Jinai ir trys gintarai“ iš New Yorko.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Foto ir paveikslų įrėmavimas. Originalūs paveikslo, grafika, drožiniai, gintaras, keramika ir... Gauta nauji grafikos darbai iš Vytauto Igno ir Giedrės Žumbakienės bei kitų menininkų.

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas
Antanas Kalvaitis, viceprezidentas

kraštuose. Kai kerta medį — skiedros tykšta. Ir mes — lietuviai, lyg tos skiedros, pabirę į visas šalis. Graži yra pasaulio galerija, šviečianti n e s i baigiančiu grožiu — grožiu, kuris atvaizduoja Dievo garbę. Bet toje galerijoje trūksta laisvosios Lietuvos paveikslo. Tas vaizdas niekada neįsids iš lietuvių akių, o ypač iš kunigo, gyvenančio vienvėdės valandose".
Ilgiausių metų!

Miglos mūsų spaudos problemų svarstyme

Šviesos-Santaros iniciatyva, lietuviškos spaudos problemų svarstymas, buvo pravestas š. m. vasario 5 d. Chicagos Jaunimo Centro kavinėje. Svarstybos pasiūlymų keistomis ir kontroversinėmis mintimis ir siūlymais mūsų lietuviškajai spaudai padėti, kaip tai: sujungti visus mūsų išeivijos laikraščius į vieną (gerą?), kitam prelegentui siūlant įsteigti dar vieną, kairiųjų-radikaliųjų minties, laikraštį, sulikviduoti NAUJIENAS, pasiūsti į ok. Lietuvą patikimą(?) žurnalistą, kuris aprašytų ok. Lietuvos padarytą pažangą technikoje ir kultūroje, pradėti spausdinti dienraščiuose mokslinius straipsnius ir t.t.

Nenuostabu, tad, kad kitų laikraščių korespondentai, reportažų išvados rašo: "atrodo, kad rengėjai nenorėjo sudaryti progą kitiems dalyvauti pasisakymuose, o pasitenkino tik savųjų pažiūromis... klajojame padangėmis, o ne ieškome, ką galima būtų padaryti esamomis sąlygomis... (A. Juodvalkis — DIRVA) "...vakaronė tęsėsi gana ilgai, net tris su puse valandas. Kalbėtojai maišė viską: nustatinėjo laikraščio turinį, NAUJIENAS "velniop" pasiuntė, politikavo ir net visai kairiosios krypties naujo laikraščio užsimane (Z. Rekašius), o tiesioginės mūsų spaudos merdėjimo priežastys taip ir liko nepaliesotos... spaudos reikalus svarstant, nepasirodė svarstytojų tarpe Vyriausios žurnalistų Sągos atstovai. Tai reiškia tą patį, kaip eiti kirsti miško tik kirvą kotį pasiėmus... (J. Žemaitis — NAUJIENOS).

Prieš padedant čia tašką, prisiminiau vieną "žurnalistų" suvažiavimą dar pirmosios bolševikinės okupacijos laiku, Kaune. Iš provincijos atvykęs "žurnalistas", šitaip prabilo: "Lietuvišką spaudą, draugai, reikia tvarkyti. Juk baisu pažiūrėti! Nėra nei susiklausymo nei linijos: vienas rašo BUDAPEŠTAS, kitas BUKARESTAS... Argi negalėtume pagaliau susitarti ir rašyti arba Budapeštas, arba Bukarestas?!..."

O klausimai labai rimti ir svarbūs. Manychiau, kad 85% lietuviškos spaudos išlaiko vyresniąją kartą. Jai išskelavus — problemų atsirastų gal ir labai sunkių. Tai ir būtų pats laikas jau dabar jas panagrinėti ir sudaryti rimtą planą.

Tai būtų puiki veiklos dirva mūsų žurnalistų Sąjungai. Į svarstytiųjų dalykų tematiką galėtų, mano manymu, būti įtraukti pašnekėsiai apie: mūsų ateities lietuviškąją spaudą, lietuviškosios spaudos finansavimą, spaudos tematiką (turinys), ideologinę (mūsų politinių organizacijų) spaudą, informacinę spaudą, spaudą jaunimui ir vaikams, mūsų kultūrinių-politinių žurnalų ateitis (AIDAI, NAUJOJI VILTIS ir kt.). Rašančiųjų (žurnalistų, korespondentų) ir skaitančiųjų santykiai ir daug dar kitų.

Toliau, nebrendant į gilesnius vandenius, norėčiau iškelti keletą, gal ir netaip jau svarbių, mūsų kasdieninės spaudos apraiškų.

1. Konstatuojame faktą, kad mūsų spaudos pristatymas daug kur vėluoja. "Tėviškės žiburiuose" jau vienas net metasi į isteriką ir pareiškia, kad pasivėlavusio laikraščio jam nereikia ir prašo nebesiuntinėti. Taip pat žinome, kad čia nei leidėjai, nei laikraščių administracija yra niekuo dėti. Kaltė yra Amerikos, o ypač Kanados, griūvančioje pašto organizacijoje. Bet ko mums pykti ir karščiuitis? Juk lietuviškoji spauda yra ne kas kitas, kaip mūsų pačių pasikalbėjimas vieno su kitais, raštu. Joje

mes "atveriamė širdį" arba "išliejame tulžį" ant pačių savęs. Niekas kitas, išskyrus mus pačius (Ačiū Dievui!) mūsų spaudos neskaito. Joje mes nenuilstamai mokiname vienas kitą patriotiškumo, keliame į viršų herojus ir giljotinuojame prasižengusius tautos linijai...

Tai argi yra mums svarbu, kad vieną ar kitą laikraštį gaunu dieną ar kitą vėliau? Kiek nemaloniau, jeigu jie visai žūsta. Girdėjau vieną kanadišką pasakojant, kad jų pašte, privisus visokių liberalų ir radikalų, etninė spauda buvo metama iš karto į išmetamąją duobę... Tai jau, žinoma, būtų kriminalas.

Gal tik čia vienas prašymas mūsų dienraščiams būtų: skelbimai renginių, vystančių šeštadieniais ar sekmadieniais, turėtų būti spausdinami savaitės pradžioje, ar bent viduryje. Nemaloni nuotaika būna, kada sekantį antradienį, skaitydamas praėjusios savaitės penktadienio ar šeštadienio spaudą, randi skelbimą renginio, į kurį planavai nuvažiuoti.

2. Gyvendami kitame krašte, aišku, domimės ir to krašto naujienomis. Mūsų savaitinė periodika gerai daro savo laikraščiuose spa usdindama savaitines Amerikos ar Kanados politinių ar visuomeninių-kultūrinių įvykių apžvalgas. Čia ir žurnalistiniai įvykių komentarai pilnai vietoje.

Kitaip yra su dienraščiais. Mes esame dideli vargšai, palygipus su milijoniniais amerikiečių spaudos junginiais, kad galėtume turėti savo greitą ir gerą informaciją. Visą tą informaciją mes kopijuojame (verčiame savo kalbon) iš amerikiečių spaudos. Ta informacija gal būtų ir visai nebūtina, nes mes jau pakankamai atkutome savo naujoje tėvynėje ir galime pasiklausyti ir televiziją ir radiją ir perskaityti amerikonišką dienraštį.

Tačiau tiek to. Čia jau dienraščio ambicijos klausimas, kaip tai be aktualijų? Viena, tačiau, turėtume prisiminti, kad pasinaudodami jau tokiomis žiniomis mes negalime nei sa vaip jas nupasakoti, nei fantazuoti (Spaudos etika).

Pav. mes negalime rašyti savame dienraštyje didžiausiomis raidėmis, kad: "... Prezidentas įsakė ru-

sams pasitraukti iš Afganistano..." arba "...liepė išvežti raketas iš Rytų Vokietijos..." Įsakyti ir liepti gali tik nugalėtojas nugalėtajam, arba "bosas" savo pavaldiniui. Taip faktiškai nesant — mes tik fantazuojame. Amerikiečių spaudoje (kuria mes kopijuojame) tokių dalykų nėra.

Šiomis dienomis amerikiečių spauda aprašė tūlą Robert N. Parker, kuris pusmilijonio išeikvojęs jam patikėtų Illinois Universiteto pinigų, praleido juos linksmai, naktiniame klube, su merginomis. Teisėjas gavo byla nutraukti dėl tos nelemtosios amerikiečių teisėjų klauzulės, kad anekoj nusikaltimą padaręs, gali pasiskelbti save "laikinau išėjusiu iš proto" (temporary insanity).

Paskaitykime, ką rašo apie tai vienas mūsų dienraščių: "...kiti prisiekusieji teisėjai (jury) kitaip į reikalą pažiūrėjo. Jiems atrodė, kad jis didelio nusikaltimo nepadarė. Jeigu jis būtų tuos pinigus pasisavinęs, (ar išeikvojimas ir vagystė tai nėra pasisavinimas? J. R.) tai būtų nubaustas. Bet jis turtuolių suaukotus pinigus atidavė panoms, kurios neturėjo pinigų ir negalėjo eiti į aukštesnes mokyklas..." Tai va jums ir moderniškasis žemaičių plėšikas Blinda, kuris, turtuolius "nurubavojęs", pinigus atiduodavęs vargšams... Šitaip rašinėti, brangieji, negalime. Nelykite. J. R.

PASAULIO IR AMERIKOS LIETUVIŲ INŽINIERIŲ — ARCHITEKTŲ SĄJUNGA

1981 — 1984 m. kadencijai valdyba sudaryta iš Los Angeles ALIAS skyriaus narių, 1981 m. gruodžio 16 d. įvykusiame centro v-bos narių posėdyje buvo pasiskirstyta pareigos: pirmininkas arch. Rimas Mulokas, 10214 Tunney Ave., Northridge, Cal., 91324, (213) 368 — 2032, sekretorius inž. Vytautas Tamošaitis, 4221 Newdale Dr., Los Angeles, Cal. 90027, išdininkas arch. Albinas Sekas, 3805 Legion Lane, Los Angeles, Cal., vicepirmininkas prof. dr. Paulius Žygas, švietimo ir aukštojo mokslo reikalams, arch. Marytė Stočkutė, studentų organizaciniais reikalais, arch. Raimundas Stočkus, jaunimo ir socialiniams, inž. Vytautas Vidugiris, PLIAS ir ALIAS skyrių ryšio reikalams, arch. Edmundas Arbas, specialieji reikalams.

Revizijos komisija: inž. Bronius Mičiulis, chem. Dangulė Vizgirdienė, inž. Gediminas Leškys, nariai — inž. Vytautas Izickas, pereinantis kadencijai PLIAS — ALIAS centro v-bos pirmininkas, inž. Algis Gustaitis, ALIAS Los Angeles sk. pirmininkas, vykdomasis direktorius ir archyvo administratorius inž. Bronius Galinis.

Garbės Teismas (Bostono ALIAS sk. nariai) — inž. Juozas Dačys, inž. Romas Bričkus ir inž. Kęstutis Devenis.

Los Angeles sk. valdybą sudaro: inž. Algis Gustaitis — pirmininkas ir PLIAS — ALIAS centro v-bos narys, inž. Mindaugas Soška, sekretorius, arch. Bronius Aras, išdininkas.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

LIETUVIŲ PROGRAMOS KENT STATE UNIVERSITETE

Lietuvių kultūrinių lobių rinkimas

humanitarinius mokslus.

Šis darbas buvo pradėtas 1970 m. dr. J. F. Cadzow pastangomis, Kent Universiteto bibliotekoje dabar yra sukatalaguota 10,000 knygų. Tai vienas iš didžiausių rinkinių už Lietuvos ribų. Bibliotekoje yra lietuviška knyga iš 16-to šimtmečio ir tai vienintelis egzempliorius vakarų pasaulyje. Taip pat yra periodikos rinkinių, kurių kitur šiame krašte negalima rasti nei archyvuose, nei kitose institucijose. Yra virš 1000 serijinių leidinių, išleistų JAV ir tremtinių stovyklose Vokietijoje. Šie rinkiniai yra pilni, be jokių spragų.

Archyvinėje sekcijoje yra privačių asmenų medžiaga: dr. Jokūbo Stuko, Domo Jasaičio, Vlado Lišausko ir Albino Trečioko, o taip pat Dirvos ir lietuvių organizacijų. Rinkinys pastoviai dideliais šuoliais auga. Tai sukaupia istorinę medžiagą, kuri jau dabar intensyviai naudojama įvairių sričių mokslininkų.

Lietuvių kalbos kursas

1972 m. Kent State Universitetas į savo programą įtraukė lietuvių kalbos mokymą. Programa susideda iš keturių kursų su 14-ka semestrinių valandų: pradinis Lithuanian I (4 val.), pradinis Lithuanian II (4 val.) pažengusiems Lithuanian I (3 val.) ir pažengusiems Lithuanian II (3 val.). Šie lietuvių kalbos kursai bus tęsiami ir toliau, nes jie lietuviams nieko nekainuoja ir duoda geras užskaitas studentams.

Studijos apie lietuvių kultūrą

Šiai programai yra skirta 32 valandos. Iš kurių 14-ka valandų lietuvių kalboje. Ji leidžia plačiau ir giliau pažvelgti į lietuvių kultūrą. Studiją užbaigus, studentai gauna specialius pažymėjimus ir užskaitas iš humanitarinių mokslų.

Stipendijos akademiniams mokslo laipsniams finansuoti

Stipendijų Fondas (Lithuanian Fellowship Fund) buvo įkurtas 1970 m. su 50000 dol. kapitalu. Šiam Fondui iki šiol surinkta tik apie 32,000 dol. Trūkstant suma reikėtų galimai greičiau sukelti kad iš procentų būtų galima finansuoti stipendijas kaip projekte numatyta. Stipendija bus duodama studentui, kuris pasirinkęs, magistro mokslo laipsniui tezę ar doktorato disertacijai temą iš lituanistikos.

Humanitarinių mokslų lietuvių mokslininkų jaučiamas trūkumas, o ypatingai šiame dešimtmetyje, todėl paskubėkime pagelbėti dr. J. Cadzow jo planus įvykdyti, sukeliant Stipendijų Fondo pagrindinį kapitalą iki 50,000 dol. sumos, kad atsiradus kandidatui siekti lituanistikoje mokslo viršūnių, stipendijų fonde būtų užtektinai pinigų. Stipendijų Fondui aukų čekius rašyti: Lithuanian Fellowship Fund, Kent State University.

Prof. dr. John F. Cadzow didelis pasiaukojimas ir meilė lietuviškai knygai ir

The Best for Less Weddings and Portraits

TALIS STUDIO

15606 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio 44110

Tel.: (216) 692-1515

mokslui tuo dar nesibaigia. Jo planuose yra dar vienas užmojis. Tai prie Kent State Universiteto įsteigti "Lietuvių Tyrimų Institutą" (Lithuanian Research Institute) su 200000 dol. pagrindiniu kapitalu ir tik iš procentų vykdys šiuos tyrinėjimo darbus. Teiks patarnavimus mokslininkams, dirbantiems lituanistikos srityje, rinks ir kataloguos lituanistines knygas, rinks bibliografinias žinias, mikrofilmuos lietuvišką medžiagą visiems pasaulio lietuvių archyvams, jų tarpe ir ALKA, padės sukataloguoti jų turimą lituanistinę turtą ir koordinuos visas lietuvių programas Kent State Universitete.

Procentai nuo surinktų 200,000 dol. kapitalo, bus panaudota sekančiai: Apmokėjimas algų asmenims, kurie dirba Institute, mokėdami pakankamai gerai lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti, teelfono ir pašto išlaidos, spaustuvės darbai surišti su Instituto veikla ir raštinės inventoriaus supirkimas ir priežiūra. Ant-rasis projektas irgi labai svarbus, reikalingas ir visų lietuvių remtinas. Lietuvių Tyrimų Institutui aukų čekius rašyti: Lithuanian Research Institute, Kent State University, Kent, Oh. 44242 USA.

Abu projektus, Pensijų Fondą ir Tyrinėjimo Institutui paremti, yra laukiami ir testamentiniai palikimai. Visos aukos Kent State Universitetui yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčių.

Kent State Universiteto lietuviškosios programos ir tyrinėjimo darbai nesusikerta su Lituanistinės Katedros, University of Illinois, Chicagoje Circle (UICC) programomis.

Po pranešimo atsirado nemažai klausimų, į kuriuos profesorius išsamiai atsakinėjo ir davė papildomus paaiškinimus. Daug dėmesio kreipė į jo iškeltas mintis, dėl Stipendijų Fondo ir Tyrimų Instituto reikalų. Reiškė susirūpinimą, kad jis lietuvių būtų teisingai supratas ir atitinkamai paremtas. Šių darbų negalima atidėti, todėl vėlesniam laikui. Reikia juos vykdyti dabar ir tokiais metodais, kurie už-

tikrina vertybių išlikimą. Tai lietuvių prof. dr. Jono Cadzow mintys, kuris dirba Kent State Universitete ir rodo nepaprastą meilę lietuviškai knygai ir kultūrai. Klausimų sesijoje paaiškėjo, kad Kent State Universitete yra apie 25,000 studentų, jų tarpe apie šimtinę lietuvių ir šeši lietuviai profesoriai. Nuo 1970-ųjų metų, Kent Universitete magistro mokslo laipsniui gauti apgynę lituanistinę tezę — 6 studentai ir doktorato disertaciją — vienas.

Finansiniai paremti lietuvių programas Kent State Universitete, buvo sudarytas, iš St. Petersburg lietuvių, rėmėjų būrelis šios sudėties: prelatas Jonas Balkūnas, dr. Aldona Valis, kun. Adolfas Stašys, kun. Jonas Gasiūnas, inž. Alf. Šukys, Victoria Jacobson, Alfonsas Plepys, Ida Valauskienė ir Teresė Liutkienė. Rėmėjų būrelis pareigomis dar nepasiskirstė. Iki pirmo posėdžio būreliui pirmininkaus prelatas J. Balkūnas.

Susirinkimas, dėl Kent Universiteto reikalų įvyko E. Bacevičienės gražioje namuose.

Vacys Urbonas

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Pagal išgales Religinei Šalpai

Neseniai pakilusio nuotaika, naujom viltim ir ryžtu išgyvenom Vasarį mums laisvę primenantį mėnesį. Tai kasmetinis sugrįžimas mintimis į mūsų tautos prisikėlimą, į anuos laisvės laikus, kada dirbome ir kūrėme laimingesnę tautos ateitį.

Tačiau šiandien mūsų tauta gyvena smurto, neteisybės ir pavergimo pančiuose. Kiekvieną lietuvių žingsnį seka piktos okupanto akys. Tėvynėje elementariausios žmogaus teisės pamintos, kiekvienas religinis ir tautinis pasireiškimas užgniaužtas. Tikintieji visokiais būdais persekiojami, mokiniai už bažnyčios lankymą terorizuojami, kunigų pastoracinė veikla suvaržyta. Taigi okupantas naikindamas mūsų religiją, kartu naikina ir mūsų tautą, nes religinis ir tautinis jausmas mūsų tautoje neišskiriamas; jie mus jungia ir stiprina.

Tad nenuostabu, kad skausmo prisilgtoji tautai šiandien gimsta tiek daug drąsių kovotojų bei naujų kankinių, kurie kelia mūsų kovos dvasią ir teikia naujų vilčių. Jau eilė metų, kai šie pilki tautos didvyriai Liet. Katalikų Bažnyčios kronikų puslapiuose pasauliui skelbia okupanto daromas skriaudas mūsų tėvynei. Tačiau pasaulis lieka kurčias ir nebylys.

Niekas nesirūpins mūsų tautos gerove ir laisve, jei patys tuo nepasirūpinsim. Tad darykime viską kas mums gyvenantiems laisvėje yra imanoma ir nesunku. Nėra nė vieno veiksmo, kurio negalėtume praturtinti kilnia mintimi, geru darbu bei auka. Kiekviena mūsų auka skirta pavergtai tėvynei yra brangi.

Clevelande veikiantis Religinės Šalpos Komitetas kovo mėnesį mūsų parapijose praves dvi rinkliavas. Dievo Motinos parapijoje kovo 14 ir Šv. Jurgio parapijoje kovo 21.

Tad atverkime širdis savo tautai. Tegul mūsų dosnumas bei nuoširdi auka mus jungia su tėvynėje likusiais.

H. S.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

GINTARO VALGYKLA

ATIDARYTA SEKMADIENIAIS
nuo 12 val. 30 min. iki 8 val. vak.

Tiekiami skanūs lietuviški valgiai. Tikras šventadienis — pietauti Gintare su visa šeima ir bičiuliais. Kitomis dienomis atidaryta tokia tvarka: priešpiečiai tiekiami kiekvieną dieną nuo 11 val. 30 min. iki 2 val. p. p., išskyrus šeštadienį. Pietūs tiekiami kiekvieną dieną nuo 5 val. vak. iki 8 val. vak., išskyrus pirmadienį. Penktadieniais ir šeštadieniais Gintaro valgykla atidaryta iki 9 val. vak.

PENSININKAMS 20% NUOLAIDA.
(Privalo turėti Lietuvių klubo nario kortelę).

LIETUVIŲ NAMŲ SALE IR KITOS PATALPOS
NUOMOJAMOS VAIŠĖMS IR PARENGIMAMS.
UŽIMKITE DIDŽIAJĄ SALE DABAR SAVO
METINIAMS PARENGIMAMS.
LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

LIETUVIŲ KLUBAS IR
LIETUVIŲ NAMAI

87 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
(216) 541-2131

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS 'VAKARONĖ

Savo naujausioje studijoje "Asmuo ir istorija" dr. A. Maceina liečia mūsų išeivijos tautinio išlikimo klausimą. Sekančioje LB Clevelando apylinkės vakaronėje tą veiklą aptars Viktoras Mariūnas. Pokalbio tema "Tautinės sąmonės ir nutautimo eiga".

Vakaronė įvyks kovo 18 d., ketvirtadienį, 7:30 v. v., Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje. Visi mielai laukiami.

• **A. A. Vytautas Bieliūnas**, gyv. Clevelande, po sunkios ir ilgos ligos mirė kovo 6 d. ligoninėje, sulaukęs 71 m. amžiaus. Po gedulingų pamaldų palaidotas kovo 10 d. Visų Sielų kapinėse.

Nuliūdime liko Lietuvoje žmona Jadvyga, sūnus Vytautas ir pusseserė Veronika Mielinienė, New Jersey.

A. A. Vytautu Bieliūnu, jam sergant, rūpinosi ir globojo Bronė ir Pranas Maineliai.

• **Liucija ir Kęstutis Tamošiūnai** kovo 6 d. susilaukė antrojo sūnaus vardu Tadas-Antanas. Seneliai Vasiliauskai ir Tamošiūnai džiaugiasi savo antruoju anūkiu.

• **Gerardas Juškėnas** vasario mėn. gavo pranešimą iš Photographic Soc. of America, kad jam pripažinta antroji žvaigždė už sėkmingą dalyvavimą gamtos skaidrių tarptautiniuose salionuose. Jo 22 skaidrės buvo 39 kartus priimtos ir rodytos Argentinos, Belgijos, JAV, Kanados ir Naujosios Zelandijos 28 parodose.

Daugelį metų G. Juškėnas yra įtraukiamas į PSA "Who's Who" sąrašus už skaidres priimtas rodymui pasauliniuose foto salionuose.

Teresė, Dijana, Joana ir Vida Stankutės iš Sudbury, Ont., atliks meninę programą ALT S-gos Clevelando skyriaus rengiamame Dirvai paremti PAVASARINIAME BALIUJE balandžio 17 d. Lietuvių Namų salėje.

• **Grażina Kudukienė**, penktadienį vakare per WERE radiją dalyvavo diskusijose su Clevelando valstybinio universiteto istorijos mokslo profesorium Melvin Drimes. Diskusijų tema buvo — Clevelando tautybių veikla ir jų įtaka miesto visuomeniniam, kultūriniam ir politiniam gyvenimui. Prof. Drimes laikėsi nuomonės, kad tautybės skaldo amerikietiškąją visuomenę. Tuo klausimu jis buvo parašęs ir porą laiškų į vietos laikraščius. Gražina Kudukienė iškvieta istorijos profesorių viešiesiems debatams ir susilaukė radijo klausytojų paramos, teigdama, kad tautybės daro miesto gyvenimui gerą įtaką, praturtina jo kultūrinį gyvenimą, turi pozityvų ir sveiką poveikį jaunimui. Debatai truko nuo 7 val. vakaro iki 9 ir buvo transliuojami iš Namų ir gėlių parodos salės.

• **Lietuvių namų bendrovės akcininkų** ir Lietuvių klubo narių metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 14 d. 12 val. Lietuvių Namų salėje. Kandidatai į direktorius yra šie asmenys: Raimundas Kudukis, Vytautas Jokūbaitis, Romas Zylė ir Povilas Šukis. Akcininkai prašomi susirinkime dalyvauti, o kurie negali prašom įteikti savo pažįstamiems ar direkcijai įgaliojimus balsuoti.

• **Ramunės Juškėnaitės** audiniai yra išstatyti Peoples & Cultures galerijoje, 51 The Arcade, Cleveland, Ohio 44114, telef. 621-3767. Galerijos valandos: nuo 10 iki 5 val. p. p., nuo pirmadienio iki penktadienio.

Pernai R. Juškėnaitė 8 mėnesius keliavo po vakarinės Europos kraštus, lankydama galerijas ir meno muziejus bei dalyvaudama audimo seminaruose. Dabar ji vėl dėsto audimo techniką Cleveland Heights miesto Parks & Recreation Depart. vakariniuose kursuose.

• **General Motors automobilių bendrovė** uždarys dviejų metų laikotarpį Fisher Body skyrių, kuriame dirbo daug senosios ir naujosios emigracijos lietuvių. Clevelando miestas dėl šios įmonės uždarymo neteks apie porą milijonų dolerių pajamų.

• **Gintaro valgyklą** labai teigiamai aprašė Northern Ohio Live — iliustruotas žurnalas. Žurnalo restoranų skyriaus redaktorė Iris Bailin atvyko į Gintarą su grupe savo bendradarbių, pava-

karieniavo, pasiteiravo padavėjos Janet Verbylos apie valgius, ir nesakiusi, kas esanti ir iš kur atvykusi, parašė palankų straipsnį, kuriame atskirai vertinami dar trys etniniai restoranai.

• **Ona Kašubienė** vienam mėnesiui išvyko atostogų į saulėtą Floridą, — St. Petersburg.

• **Elena Nainienė** š. m. vasario mėnesį perėmė A.L. R.K. Moterų Sąjungos, 36 kuopos pirmininkės pareigas.

• **Stefanija Stasienė A.L. R.K. Moterų Sąjungos** centro paskirta šios organizacijos Ohio kuopų direktore.

• **Kazimieras Žiedonis** šeimos ir artimųjų draugų tarpe praeitą ketvirtadienį atšventė 75-rių metų sukaktį.

Šventės vaišių pobūvyje sukaktuvininką sveikino LB Ohio Apygardos vardu pirmininkas J. Mikonis, apie sukaktuvininko asmenį ir jo visuomeninę veiklą savo kalboje iškėlė J. Žiedonis.

Sukaktuvininkas K. Žiedonis susirinkusiems jo gerbėjams širdingai dėkojo pri-

simindamas ir savo šeimą, kuri visada rėmė jo darbą visuomenėje. Kiek jėgos leis sukaktuvininkas ir toliau skirs savo jėgas tautai ir išeivijos visuomeninei veiklai.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **KOVO 13 D.**, 7 v. v. — pianisto Antano Smetonos recitalis. Rengia Dievo Motinos parapija.

• **KOVO 14 D.** 12 val. Lithuanian Village Inc. akcinių ir Lietuvių klubo narių metinis susirinkimas.

• **KOVO 20-21 D.** D. Draugo romano premijos įteikimas ir koncertas DMNP parapijos salėje.

• **KOVO 28 D.** Kaziuko mugė.

• **BALANDŽIO 3 D.** — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 25 metų sukakties minėjimas-koncertas.

• **BALANDŽIO 4 D.** LB Clevelando apyl. susirinkimas.

• **BALANDŽIO 17 D.** Pavasarinis Dirvai paremti balius Lietuvių namuose. Rengia ALT S-gos Clevelando skyrius.

• **BALANDŽIO 24-25** — Religinės šalpos savaitgalis Dievo Motinos parapijoje.

• **BALANDŽIO 25 D.** Balfo metinis susirinkimas DMNP parapijos mažojoje salėje.

• **BALANDŽIO 25 D.** šv. Kazimiero lit. mokyklos mokinių pirmoji komunija.

• **GEGUŽĖS 2 D.**, sekmadienį, 3 val. p. p. Grandinėlės koncertas CCC Main Campus teatre.

• **GEGUŽĖS 8 D.**, šeštadienį, sportininkų vakaras-balius Slovėnų auditorijoje.

• **GEGUŽĖS 8 ir 9 D.** D. Šiaurės Amerikos Lietuvių sporto žaidynės. Rengia Žaibas.

• **GEGUŽĖS 9 D.** Partizano motinos minėjimas D. M. N. P. parapijos salėje. Rengia Birutietės.

• **GEGUŽĖS 15-16 D.** D. vakaronė visuomenei. Rengia Vyr. Skaučių Židinys.

• **GEGUŽĖS 22-23 D.** Lietuvių Rašytojų draugijos suvažiavimas Clevelande. Rengia Lietuvių Rašytojų draugija.

PREMIJOS ĮTEIKIMAS IR "RAGANIAUS" DRAMA

Kovo 20 d., šeštadienį, 7 val. vak.

DIEVO MOTINOS AUDITORIJOJE

bus įteikta 31-ji Draugo romano premija rašytojai, poeti ir dramaturgei **BIRUTEI PŪKELEVIČIŪTEI**.

Po premijos įteikimo Chicagos teatralai suvaidins Vinco Krėvės "Raganiaus" dramą. Režisūra ir scenovaizdis Jono Kelečiaus.

Bilietai po 8, 6 ir 4 dol. užsisakomi pas Romą Tatarūnienę tel. 531-5924 ar gaunami po pamaldų Dievo Motinos parapijos svetainėje tik šį sekmadienį ir prie įėjimo šventės vakare.

Komiteto išdininkė Vida švarcienė, 766 Twilight Dr., Seven Hills, Ohio 44131, telef. 524-5150.

Šių dviejų renginių šventę rengia specialus Draugo skaitytojų, Mildos Lenkauskienės vadovaujamas, komitetas.

15 METŲ SUKAKTIS

Jau sukako 15 metų, kai mano mylima žmona

A. + A.

JADVYGA JUCAITIENĖ

išsiskyrė iš mūsų tarpo. Už jos sielą bus aukojamos šv. Mišios sekmadienį, kovo mėn. 21 dieną, 10 valandą Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčioje 18022 Neff Road, Clevelande.

Pranas Jucaitis

DIRVA

DIRVA PAKVIESTA Į BALTUOSIUS RŪMUS

Dirvos red. Vytautas Gedgaudas gavo iš Baltųjų Rūmų telegramą, kviečiant į Baltuosius Rūmus kovo 10 d. 12 val. dalyvauti prezidento Reagano konferencijoje ir po pietų Valstybės Departamente ruošiamoje konferencijoje kurioje bus paliesti tarptautiniai klausimai.

CHICAGOS LTN METINIS SUSIRINKIMAS

Chicago Lietuvių Tautinių Namų penkioliktasis metinis narių susirinkimas šaukiamas 1982 m. kovo 20 d. (šeštadienį), 4:30 val. p. p. nuosavuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill.

Susirinkime sprendimo teisę turi tik LTN nariai, bet jame dalyvauti ir savo

pasiūlymus pareikšti maloniai kviečiami visi didžiosios Chicagos lietuviai. Po susirinkimo jo dalyviams ir jų šeimų nariams, rengiama šeimyniška vakarienė.

• A. A. Arnoldas Alekna, gyv. Chicagoje, tragiškai žuvo kovo 4 d. netoli savo darbovietės. Palaidotas kovo 8 d. šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Nuliūdime liko žmona dail. Vanda, dukterė Audra ir sūnus Paulius ir Clevelande pusseserė Aldona Miškinienė.

Velionis dalyvavo Kelečiaus teatrinėje grupėje ir "Raganiuje" vaidino šv. Petro vaidmenį.

Dirva reiškia šeimai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą.

• P. Bulkė, gyv. Hamiltone, Kanadoje, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, padidino savo įnašą Vilties draugijoje, atsiųsdamas 100 dol. ir tuo būdu tapdamas dvigubu šimtininku. Sveikiname.

• A. A. Kazys Senikas, buvęs clevelandietis, mirė Chicagoje š. m. vasario 24 d. sulaukęs 71 m. amžiaus.

Nuliūdime liko sesuo Kazė Kizevičienė Clevelande, brolis Juozas Montrealy, brolienė Danutė Senikienė New Yorke, seserys ir brolis Lietuvoje. Palaidotas vasario 27 d. šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Velionis buvo Dirvos skaitytojas. Seserims, broliams ir giminėms Dirva reiškia užuojautą.

PAGERBS JONĄ KASMAUSKĄ IR RODYS FILMĄ PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA

Š. m. kovo 13 dieną, šeštadienį, Taikos Prince (Prince of Peace) parapijos salėje, Ormond Beach, bus pagerbtas vyriausias amžiumi šios lietuviškos kolonijos gyventojas Jonas Kasmauskas ir rodomas filmas, pagamintas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos apie Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną, jam atvykus į Ameriką, lankantis įvairiose Amerikos lietuvių kolonijose ir jo laidotuvės Clevelande. Filmą rodo ir šveikšnos vidurinės mokyklos šventinimą Lietuvos nepriklausomybės metais.

Šį renginį su sekančia programa ruošia A. L. Tautinės Sąjungos Daytona Beach ir apylinkių skyrius:

11 val. ryte lietuviškos pamaldos Prince of Peace bažnyčioje. 12 val. priešpiečiai Prince of Peace parapijos salėje. Po priešpiečių p. J. Kasmausko pagerbimas ir filmas.

Kviečiami visi: ne tik Daytona Beach ir apylinkių lietuviai, bet ir lietuviai iš tolimesniųjų kolonijų, nes šis istorinis filmas vargu, ar bus artimu laiku pakartotas Floridoje.

Korp! Neo-Lithuania filisteriui,

A. + A.

DIPL. INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

mirus, liūdesio prislėgtus žmoną PAJAUTĄ, dukrą DALIĄ ir sūnų RIMĄ su šeima bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame

Korp! Neo-Lithuania
vyr. valdyba

A. L. T. S-gos Detroito skyriaus buv.

pirmininkui

INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

mirus, jo žmonai PAJAUTAI, dukrai DALIAI, sūnui RIMUI su šeima ir uošvei ELENAI STASIENEI gilią užuojautą reiškiamo

Skyriaus nariai ir narės

Detroito Lietuvių Organizacijų valdybos

buv. pirmininkui

INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

mirus, jo žmonai PAJAUTAI, dukrai DALIAI, sūnui RIMUI su šeima ir uošvei ELENAI STASIENEI gilią užuojautą reiškiamo

DLOC Valdība

A. A.

DIPL. INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

mirus, jo žmoną PAJAUTĄ, dukterį DALIĄ ir sūnų RIMĄ su artimaisiais nuoširdžiai užjaučia

Vanda ir Vaclovas
Mažeikos

A. A.

JONUI GAIŽUČIUI

mirus, jo žmonai PAJAUTAI, dukrai DALIAI ir sūnui RIMUI bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Stella ir Vytautas
Abraičiai

Buvusiam Amerikos Lietuvių Tautinės

Sąjungos Detroito skyriaus pirmininkui

A. A.

DIPL. INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

mirus, žmonai PAJAUTAI, dukrai DALIAI, sūnui RIMUI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos
Valdyba

Buvusiam Vilties draugijos vicepirmi-

ninkui ir Dirvos bendradarbiui

JONUI GAIŽUČIUI

mirus, žmonai PAJAUTAI, sūnui RIMUI ir dukrai DALIAI bei artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Mielam bičiuliui

A. A.

DIPL. INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

mirus, žmonai PAJAUTAI, dukrai DALIAI, sūnui RIMUI ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Dr. Juozas Bartkus
Danguolė ir Eugenijus Bartkai